

Linda Keränen

ÄITIEN ODOTUKSET RYHMÄMUOTOISESTA PERHETYÖSTÄ

Hoitotyön koulutusohjelma
Terveystyön suuntautumisvaihtoehto
2012

ÄITIEN ODOTUKSET RYHMÄMUOTOISESTA PERHETYÖSTÄ

Keränen, Linda
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Terveystieteiden koulutusohjelma
Huhtikuu 2012
Ohjaaja: Lahtinen, Elina
Sivumäärä: 43
Liitteitä: 4

Asiasanat: äitiys, ryhmämuotoinen perhetyö, Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Satakunnan piirin ja Rauman kaupungin yhteistyössä Rauman Lajotuvalla järjestämän ryhmämuotoisen perhetyön ryhmän äitien kokemuksia, odotuksia ja toiveita ryhmämuotoisesta perhetyöstä. Tutkimustehtävinä oli selvittää, mikä sai äidit osallistumaan ryhmään, millaisia odotuksia heillä oli ryhmää ja ryhmän toimintaa kohtaan sekä millaisia odotuksia ja toiveita heillä oli ryhmämuotoista perhetyötä kohtaan. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa tietoa Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piirille. Tulosten avulla voidaan kehittää ryhmämuotoista perhetyötä vastaamaan äitien odotuksiin ja toiveisiin.

Tässä opinnäytetyössä ryhmämuotoisella perhetyöllä tarkoitetaan ammatillisesti ohjattua vertaistukea. Sitä käytetään ehkäisevänä työmuotona tukemaan perheiden arkea. Tutkimuksen kohteena ollut ryhmä oli suljettu ryhmä, johon osallistui viisi äitiä lapsineen. Ryhmää ohjasi kaksi perhetyöntekijää ja se kokoontui kerran viikossa, alkaen syyskuusta 2011 ja se jatkaa kokoontumista toukokuun 2012 lopulle saakka.

Tutkimus oli luonteeltaan laadullinen eli kvalitatiivinen. Tutkimusaineisto kerättiin ryhmähaastatteluna marraskuussa 2011, jolloin haastatteluun osallistuivat kaikki ryhmässä käyvät äidit (N=5). Aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä. Tulosten raportoinnissa käytettiin suoria lainauksia tutkimustulosten selkeyttämiseksi.

Tulosten mukaan äidit kaipasivat seuraa toisista äideistä, joiden kanssa he pystyivät jakamaan kokemuksiaan. Hyvä yhteishenki, yhdessä tekeminen sekä yhteiset ruokailut olivat keskeisimpiä asioita, jotka saivat äidit jatkamaan osallistumista. Ryhmän toivottiin pysyvän samana koko toimintakauden ajan. Tapaamiskertoja toivottiin olevan enemmän, esimerkiksi kahdesti viikossa. Äidit kokivat ryhmän olevan viikon kohokohta ja siellä käynti toi perheille säännöllisyyttä arkeen. Ryhmässä käyminen auttoi äitejä jaksamaan arjessa. Toimintamuotoihin liittyen äidit toivoivat lisää kotikäyntejä. Yhdessä käsiteltävistä asioista lisää tietoa ja kokemusten vaihtoa kaivattiin lapsen uhmaikään liittyen.

Jatkotutkimushaasteena voisi selvittää tutkimukseen osallistuneiden kokemuksia ryhmään osallistumisesta ja odotusten sekä toiveiden täyttymisistä. Tutkimustulosten pohjalta Mannerheimin Lastensuojeluliiton ryhmämuotoisen perhetyön toimintaa voidaan jatkossa kehittää. Näin voidaan tutkia esimerkiksi seuraavan vuoden ryhmään osallistuneiden kokemuksia.

MOTHERS' EXPECTATIONS OF THE GROUP FAMILY WORK

Keränen, Linda

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing

April 2012

Supervisor: Lahtinen, Elina

Number of pages: 43

Appendices: 4

Keywords: maternity, group family work, The Mannerheim League for Child Welfare

The aim of this thesis was to identify mothers' experiences, expectations and wishes of the group family work. The group was co-organized by the Mannerheim League for Child Welfare (MLL) Satakunta district and the city of Rauma. The tasks were to find out what made the mothers to participate in the group, what were their expectations about group and the group's activities and for what kind of expectations and wishes they had about group family work. The aim was to produce information on the Mannerheim League for Child Welfare Satakunta district. The results can be used to develop a group of family work to meet the mothers' expectations and aspirations.

In this thesis the group family work means a professionally controlled peer support. It is used as a preventive work form to support the families of everyday life. The group had been a closed group, which was attended by five mothers and their children. It was directed by two family employees and they met once a week, starting from September 2011 and continues until May 2012.

The study was a qualitative one. The data were collected as a group in November 2011. To the interview involved all mothers (N=5). The data were analysed by content. In reporting the results were using direct quotes from research to clarify the results.

The results showed that mothers were looking for other mothers with whom they could share their experiences. A good team spirit, working together as well as common lunch was the most important things that made mothers to continue their participation. The group hoped to remain the same throughout the period of activity. Of getting together was hoped to be more often, for example twice a week. Mothers found the group to be the highlight of the week. It brought regularity to families' everyday life. Mothers wish to have more house calls. More information and experience was needed about defiance of age of children.

Challenge for future research could be to examine the experiences of group participation and an expectation as well as the fulfilment of the wishes. Mannerheim League for Child Welfare could use the results of this thesis to develop the group family work. This way can be studied the following year group experience.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	RYHMÄMUOTOINEN PERHETYÖ ÄITIEN TUKENA	6
2.1	Vanhemmuus	9
2.2	Parisuhde	10
2.3	Äitiys	11
2.4	Perheen voimavaraisuus	12
2.5	Vertaistuki.....	13
2.6	Lapsen kasvatus, hoito ja huomiointi	13
2.7	Kodinhoito ja käytännöntaidot.....	14
3	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET, JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT	15
4	TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTUS	16
4.1	Tutkimusmenetelmä.....	16
4.2	Ryhmähaastattelurungon laadinta.....	16
4.3	Tutkimuksen kohderyhmä	17
4.4	Tutkimusaineiston kerääminen	18
4.5	Tutkimusaineiston käsittely ja analyysi	20
5	TUTKIMUSTULOKSET	22
5.1	Ryhmään osallistuminen.....	22
5.2	Odotukset ryhmää ja ryhmän toimintaa kohtaan	24
5.3	Odotukset ja toiveet ryhmätoiminnasta	26
6	POHDINTA.....	30
6.1	Ryhmähaastattelun tulosten tarkastelua.....	31
6.2	Tutkimuksen luotettavuus.....	36
6.3	Tutkimuksen eettiset näkökohdat	40
6.4	Kehittämisehdotukset ja jatkotutkimushaasteet.....	41
	LÄHTEET	42
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Perhetyön lähtökohtana on perheiden elämästä lähtevät tarpeet ja se pohjautuu niihin sosiaalivaltion välittämisen ja huolehtimisen periaatteisiin, joissa katsotaan tarpeelliseksi taata kaikille tasavertaisesti perustuki turvallisuuteen ja hyvinvointiin. Toiminnan tulee olla tavoitteellista ja suunnitelmallista. Perhetyössä asioihin puututaan ja pyritään tietoisesti vaikuttamaan perheen elämään. (Rönkkö & Rytönen 2010, 27, 29.) Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Satakunnan piirin toimintamuodoista yksi on perhetyö (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri 2011).

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri toteuttaa ryhmämuotoista perhetyötä Rauman Lajotuvalla. Ryhmää ohjaa työpari, jonka toinen perhetyöntekijä on Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiristä ja toinen Rauman kaupungilta. Ryhmään otetaan mukaan enintään kuusi äitiä lapsineen ja ryhmä pysyy samana toimintakauden ajan, alkaen syksyllä ja päättyen keväällä. Äidit ohjautuvat ryhmään neuvolan ja lastensuojelun yhteistyönä. Tapaamisia on kerran viikossa ja niissä keskustellaan sekä toimitaan yhdessä. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri 2011.)

Opinnäytetyön aihe löytyi Satakunnan ammattikorkeakoulun opinnäytetöiden aihepankista, jonne se oli annettu Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiristä. Tulevana terveydenhoitajana olen kiinnostunut perheiden tukemisesta ja aihe herätti kiinnostukseni; se liittyi terveydenhoitotyön koulutusohjelman aihealueisiin ja oli samalla tilaajalähtöinen.

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piirin ja Rauman kaupungin yhteistyössä Rauman Lajotuvalla järjestämän ryhmämuotoisen perhetyön syksyllä 2011 toimintansa aloittavan ryhmän äitien kokemuksia, odotuksia ja toiveita ryhmätoiminnasta. Tavoitteena on tutkimuksella saatujen tulosten avulla tukea Satakunnan piiriä kehittämään ryhmämuotoista perhetyön toimintaansa vastaamaan äitien odotuksiin ja toiveisiin. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää suunniteltaessa, toteutettaessa ja kehitettäessä ryhmämuotoista per-

hetyötä. Tämän tutkimuksen avulla saatavaa tietoa voidaan hyödyntää jo tutkimuksen kohteena olevan ryhmän toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

2 RYHMÄMUOTOINEN PERHETYÖ ÄITIEN TUKENA

Ryhmämuotoista perhetyötä säätelee lastensuojelulaki. ”Lain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun” (Lastensuojelulaki 417/2007, 1 §). Kunnat järjestävät lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäisevää lastensuojelua silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana. Sitä voidaan järjestää myös osana avo-, sijais- tai jälkihuoltoa silloin, kun lapsi on lastensuojelun asiakkaana. Ehkäisevän lastensuojelun avulla edistetään ja turvataan lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Ehkäisevää lastensuojelua ovat tuki ja erityinen tuki, joita annetaan muun muassa äitiys- ja lastenneuvolassa, päivähoidossa, opetuksessa, nuorisotyössä, sekä muussa sosiaali- ja terveydenhuollossa. (Lastensuojelulaki 417/2007, 3 a §.)

Perhetyö on toimintaa, jolla on tavoite ja suunnitelma. Perhetyössä pyritään määrittelemään ja rajaamaan tuen tarvitsijoita esimerkiksi ongelmien tai vaikeuksien mukaan ja perhetyö kuuluu siksi erityispalveluihin. Perhetyö voi olla ennaltaehkäisevää, kriisivaiheista tai korjaavaa perhetyötä. Ennaltaehkäisevässä eli preventiivisessä perhetyössä tarjotaan varhaisen puuttumisen kautta tukea perheille, jotka tarvitsevat tukea ongelmien ehkäisemiseksi. Toimintamuotoina käytetään arjen sujumista tukevia sekä perheen hyvinvointia ylläpitäviä palveluita. Palveluita voivat olla esimerkiksi vertaisryhmätoiminta, äiti-lapsikahvilat, lastenryhmät ja erilaiset harrasteryhmät. (Rönkkö & Rytkönen 2010, 29, 33.)

Ryhmämuotoinen perhetyö perustuu ammatillisesti ohjattuun vertaistukeen ja sitä käytetään preventiivisenä työmuotona tukemaan perheitä arkielämän hallintaan ja itsenäiseen selviytymiseen. Tavoitteena on vähentää kotona tehtävää perhetyötä, harjaannuttaa ja motivoida lapsen- ja kodinhoitoon liittyviä käytännön taitoja ja tarjota

vertaistukea arjen sujumiseen liittyvissä asioissa. Työmuotoina käytetään esimerkiksi alustuksia, keskusteluja sekä lapsen ja kodin hoitoon liittyviä käytännön harjoituksia. Keskusteluiden aiheina voivat olla muun muassa lapsen tarpeet ja hoito, vanhemmuus, parisuhde ja perheen vuorovaikutus sekä kodinhoito. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri 2011, 6.)

Ryhmä kootaan yhteistyössä kunnan toimijoiden kanssa (yleensä neuvolat ja sosiaali-toimi), mutta ryhmään voi hakeutua myös itse. Ryhmään voidaan ohjata perheitä muun muassa silloin kun tarvitaan tukea lapsen kanssa toimimiseen, arjessa selviytymiseen tai sosiaalisten verkostojen laajentamiseen. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri 2011, 6.) Perhekeskeisessä perhetyössä ryhmän ohjaajien rooli on toimia neuvonantajina, jolloin he antavat asiantuntemuksensa perheiden käyttöön. Ryhmäohjaajien tavoitteena on tukea perheitä päätöksentekoon ja keskinäiseen vuorovaikutukseen sekä omaehtoiseen toimintaan. Perhekeskeisessä perhetyössä korostetaan perheenjäsenen roolia oman elämänsä asiantuntijana. (Rönkkö & Rytkönen 2010, 36.)

Ryhmämuotoinen perhetyö on tavoitteellista tukea antavaa, vuorovaikutuksellisia taitoja sekä sosiaalista verkostoa vahvistavaa. Ryhmämuotoinen perhetyö mahdollistaa vertaistuen saannin. Se tarjoaa mahdollisuuden keskusteluille ryhmässä, mutta myös yksilökeskustelut ovat mahdollisia. Ryhmässä harjoitellaan yhdessä käytännön tilanteita. Koska perhetyötä toteutetaan ryhmämuodossa, edellyttää se osallistujilta ryhmään sitoutumista sekä ryhmäytymistä. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri 2011, 6.)

Perhetyötä on toteutettu ja tutkittu muun muassa Jyväskylässä. Puura (2008) on tutkinut lastensuojelun perhetyön asiakkaiden kokemuksia perheryhmätoiminnasta sekä kartoittanut perheryhmätoiminnan toimivuutta ja tuloksellisuutta tukikeinona. Kohderyhmänä oli Eväitä arkeen - perheryhmätoiminta, joka oli osa Jyväskylän Seudun Perhehanketta. Eväitä arkeen -ryhmä oli Mannerheimin Lastensuojeluliiton Jyväskylän yhdistyksen, Perhekeskus Tourutuvan ja Jyväskylän kaupungin lastensuojelun perhetyön yhteistyönä toteuttama ryhmä. Perheryhmään osallistui kuusi lastensuojelun perhetyön asiakasta lapsineen. Ryhmän toimintamuotoina olivat keskustelu ja toiminnalliset menetelmät, jotka sisälsivät erilaisia ryhmätehtäviä. Puura osallistui

ryhmän toimintaan opiskelijana havainnoiden ryhmän toimintaa vuonna 2006. Tutkimuksen pohjana käytettiin asiakkaiden palautekyselyjä, jotka palautettiin ryhmän loputtua. Ryhmään osallistuneet (n=6) haastateltiin keväällä 2007 ja lisäksi hyödynnettiin perheryhmän ohjaajien loppuraporttia, sekä Puuran harjoitteluraporttia havainnoista. (Puura 2008, 3, 16–17.)

Puuran tutkimuksen tuloksista ilmeni, että perheryhmä koettiin tarpeelliseksi ja asiakkaiden hyvinvointiin vaikuttavana tekijänä. Käytössä ollut toimintamalli, sen sisältö ja välineet koettiin toimiviksi. Ryhmässä noudatettiin ratkaisukeskeistä ja voimavara- lähtöistä työotetta. Tarkoitus oli kannustaa ryhmäläisiä, pohtia yhdessä vastauksia arjen haasteisiin sekä jakaa erilaisia näkökulmia. Kaikille annettiin mahdollisuus osallistua tehtäviin. Yhteishenkeä kehitettiin paremmaksi yhteisten ryhmätehtävien avulla. Vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta tuettiin leikkien ja yhdessä laulettavien laulujen avulla. Ryhmässä keskusteltiin ajatuksia herätellen esimerkiksi siitä, millainen äiti kukin koki olevansa. Näin tuotiin esiin uusia piirteitä ja autettiin äitejä näkemään hyviä asioita sekä itsessä että lapsessa. (Puura 2008, 20, 22.)

Myös Hyvinkäällä on tutkittu vanhempien kokemuksia pienryhmässä saadusta tuesta ja sen merkityksestä sekä ryhmätoiminnan hyödyistä. Pirttilahti ja Ranta (2009) selvittivät opinnäytetyössään ryhmähaastatteluinä toteutettujen teemahaastattelujen avulla vanhempien (n=11) kokemuksia Hyvinkään vauvatreffiryhmän toiminnasta. Vauvatreffit oli tarkoitettu alle vuoden vanhojen lasten vanhemmille vauvoineen ja ryhmään saivat osallistua kaikki halukkaat. Perhetyöntekijän vetämillä vauvatreffeillä tarjottiin vertaistukea ja välillä tapaamisille oli sovittu jokin teema. Tuloksista ilmeni, että vanhemmat kokivat vertaistuen hyödylliseksi. Sosiaalisten kontaktien muodostuminen koettiin tärkeäksi erityisesti toiselta paikkakunnalta muuttaneiden äitien keskuudessa. Ryhmään osallistuttiin ystävien ja ohjelman takia. Tärkeimmäksi koettiin mahdollisuus jakaa ajatuksiaan ja kokemuksiaan toisten samassa elämäntilanteessa olevien henkilöiden kanssa. Hyödylliseksi osoittautuivat toisilta äideiltä saadut lapsen uneen ja ruokailuun liittyvät käytännön vinkit. Hyödyiksi koettiin myös jaksaminen arjessa sekä lapsen hyvinvointi. (Pirttilahti & Ranta 2009, 3, 7, 19–27.)

2.1 Vanhemmuus

Äidiksi tai isäksi ei synnytä, siihen kasvetaan. Vanhemmuudessa lapseen luodaan suhde, otetaan vastuu sekä eletään hänen kanssaan. Vanhemmuus on elinikäinen matka, johon jokainen vanhempi valmistautuu omista lähtökohdistaan. Vanhemmuuteen vaikuttavat omassa lapsuudessa saadut hoivakokemukset. Hyvät hoivakokemukset luovat mielikuvia siitä, millaiseksi vanhemmaksi haluaa itse tulla. (Hermanson 2007, 49.)

Niemisen ja Tourosen (2010) toiminnallisessa opinnäytetyössä Suurenmoisiksi perheeksi – vertaistukiryhmästä tukea riittävän hyvään vanhemmuuteen, tarkoituksena oli selvittää vertaistuen toimivuutta vanhemmuuden tukemisessa yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Ryhmä kokoontui kuusi kertaa ja viimeisellä kerralla osallistujilta kerättiin palautekyselyillä (n=10) tietoa ryhmäläisten kokemuksista. Opinnäytetyön tuloksista ilmeni, että äidit kaipasivat tukea ja heillä oli tarve puhua heille tärkeistä asioista sekä kuulla muiden samassa elämäntilanteessa olevien näkökulmia asioihin. Asioita, joihin kaivattiin tukea, olivat muun muassa vanhemmuus, lasten kasvatus ja hoito, sosiaalinen verkosto, parisuhde sekä perheenjäsenten terveys. Vanhemmuuteen liittyen tukea koettiin tarvittavan vastuunjakoon ja ajankäyttöön liittyvissä asioissa sekä vanhemman oman itsetunnon vahvistamisessa. Tuloksista ilmeni, että äidit kokivat vanhemmuudesta ja parisuhteesta keskusteltavan neuvolassa liian vähän ja nostivat nämä asiat ryhmässä tärkeiksi puheenaiheiksi. (Nieminen & Touronen 2010, 38–41.)

Vanhemmuuteen liittyen kaivataan lisäksi tukea lapsen tarpeiden tunnistamiseen (Nieminen & Touronen 2010, 39). Lapsen tarpeiden tunnistamisen perustana on varhainen vuorovaikutus (Ivanoff, Risku, Kitinoja, Vuori & Palo 2007, 36). Vanhemman ja lapsen välisellä varhaisella vuorovaikutuksella tarkoitetaan kaikkea lapsen ja vanhemman yhdessä tekemistä, kokemista ja olemista (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2012). Se on arjen puuhastelua lapsen kanssa. Varhainen vuorovaikutus luo pohjaa lapsen minäkuvalle sekä ihmissuhteiden kehittymiselle. Vanhemman tehtävä on luoda kiintymyssuhde ja tarjota suojaa lapselle hellyyden ja huolenpidon kautta. (Ivanoff ym. 2007, 36.)

2.2 Parisuhde

Vauvan syntymä muuttaa aina vanhempien välistä suhdetta. Se aiheuttaa kasvukipuja, voidaan olla parisuhteen kriisivaihe tai mahdollisuus parisuhteen uudistumiseen ja rikastumiseen. Vauvan hyvinvoinnista tulee perheen tärkein asia, jolloin parisuhde jää taka-alalle. Vanhemmuuteen totuttelu vie aikaa. Tärkeää on pystyä puhumaan puolisolle niin odotuksistaan omaa vanhemmuutta kohtaan kuin puolison roolista vanhempana. Vanhempien unenpuute on yleistä vauvaperheessä ja se myös osaltaan vaikuttaa parisuhteeseen negatiivisesti. Väsyneenä ei jaksa huomioida puolisoa eikä panostaa parisuhteeseen. Usein vauvan syntymä kuitenkin lujittaa parisuhdetta lisäämällä vanhempien yhteenkuuluvuuden tunnetta ja halua tehdä töitä parisuhteen eteen. (Armanto 2007, 57, 358.)

Parisuhteelle haasteita vauvaperheessä voi aiheuttaa epätasa-arvoisuuden tunne. Tunne voi johtua muutoksista taloudellisessa tilanteessa, kotona olevan puolison sosiaalisten kontaktien vähenemisestä tai kodin hoitoon liittyvistä asioista. Tärkeää parisuhteen kannalta on pystyä sopimaan näistä asioista, jotta molemmat vanhemmat tuntisivat itsensä tasavertaisiksi. Kaikista parisuhteeseen liittyvistä ongelmista tulisi puhua ja selvittää ne mahdollisimman pian, jotteivät ongelmat kasaannu. Se on tärkeää koko perheen kannalta, sillä vanhempien välinen suhde vaikuttaa myös vauvaan. On kyettävä hakemaan apua, mikäli asioiden selvittäminen keskenään on hankalaa. (Armanto 2007, 358.)

Niemisen ja Tourosten opinnäytetyön tulokset osoittavat, että vanhemmat kaipaavat tukea omaan parisuhteeseen ja arjessa jaksamiseen liittyviin asioihin. Koettiin, ettei neuvolassa ehditty riittävästi keskustelemaan parisuhteeseen liittyvistä asioista. Koska aihe koettiin tärkeäksi, oli siitä helppo puhua ryhmässä avoimesti. Vanhemmat pohtivat, miten suvussa periytyneet mallit parisuhteesta olivat vaikuttaneet heihin. Riitelytaidot herättivät myös keskustelua. Ongelmallisiksi asioiksi osoittautuivat vanhempien välinen vastuunjako ja ajankäyttö. Näihin liittyvien ristiriitojen koettiin vaikuttavan negatiivisesti parisuhteeseen. (Nieminen & Tourosten 2010, 38–41, 60.)

2.3 Äitiys

Raskauden aikana äiti valmistautuu äitiyteen, kasvua äidiksi todentavat kehossa tapahtuvat muutokset. Äitiys voi olla pelkoa herättävä asia, kun elämäntilanne muuttuu ja vauvasta on huolehdittava. Itse äidin rooliin kasvetaan vuorovaikutussuhteessa vauvan kanssa. Äidinrakkaus vauvaa kohtaan syntyy hyvästä vuorovaikutuksesta vauvan kanssa sekä konkreettisista äitiyteen liittyvät tehtävistä kuten synnytyksestä ja imetyksestä. (Armanto 2007, 58.)

Äitiyteen totuttelu voi olla haastavaa ja ristiriitaisia tunteita herättävää. Uusi äidin rooli voi tuntua vaativalta ja hallitsevalta. Äiti ei saisi unohtaa omaa identiteettiään, vaan äiti-identiteetin tulisi pohjautua niin lapsen kuin äidinkin tarpeisiin, itsearvostukseen sekä perusturvallisuuteen. Äiti-roolia voivat heikentää äidin omien tarpeiden ja tunteiden kieltäminen sekä itseltään liikaa vaatiminen. (Juusola 2009, 129.) Etenkin ensisynnyttäjät vertaavat itseään muihin äiteihin ja muodostavat näin ihanneäidin kuvan. Luonteeltaan epävarmat äidit kokevat muiden äitien muistuttavan enemmän luomaansa ihannekuvaa kuin he itse. (Cacciatore & Janhunen 2008, 14.) Äidin ei kuitenkaan tarvitse olla ihanneäiti, vaan omasta jaksamisestaan on myös huolehdittava. Äiti-identiteettiin vaikuttavat niin äidin tarpeet, lapsen luonne kuin perheen elämäntilannekin. Äiti -identiteetti on muuttuva ja se rakennetaan uudelleen jokaisen lapsen syntymän kohdalla. (Juusola 2009, 129.)

Äitiys on yksilöllistä, eikä se ole rooli, missä äitien tulisi unohtaa omat tarpeensa ja tunteensa. Kielteiset tunteet ovat myös osa äitiyttä ja on sallittua kokea esimerkiksi ärtymystä ja ahdistusta. Jokainen äiti kokee negatiivisia tunteita, vaikkei niitä näytetäisikään muille. Äitien ei myöskään tarvitse pärjätä yksin. Esimerkiksi muu perhe ja läheiset voivat osallistua lapsen hoivaamiseen, avun pyytäminen on sallittua. (Cacciatore & Janhunen 2008, 19, 25.)

Äidit kaipaavat yleensä ympärilleen sosiaalisen verkoston, johon voi kuulua niin läheisiä, ammattitahoja kuin yhteiskunnankin muodostamia kontaktiverkostoja. Äidit tarvitsevat rikasta sosiaalista elämää jaksakseen. He haluavat saada mielekästä tekemistä, mahdollisuuden tuen saantiin sekä tarvittaessa lepoon. Erityisesti kontaktit

muiden äitien kanssa ovat tärkeitä. Heidän kanssaan voidaan vaihtaa kokemuksia. (Rotkirch & Saloheimo 2008, 84–85.)

Pirttilahden ja Rannan tulokset osoittavat, että vauvatreffeille osallistumalla äidit saivat mielekästä tekemistä niin itselle kuin lapselle. Sosiaaliset kontaktit vähenevät usein arjen muuttuessa vauvan myötä. Vauvatreffit tarjosivat vanhemmille mahdollisuuden luoda uusia kontakteja samassa elämäntilanteessa oleviin. Toimintaan osallistuessa äitien äiti-identiteetti vahvistui, kun he näkivät erilaisia tapoja toimia äitinä. Muilta äideiltä saatujen äiti-mallien avulla pystyttiin vahvistamaan omaa äitiyttä. (Pirttilahti & Ranta 2009, 27, 30–31.)

2.4 Perheen voimavaraisuus

Perheen voimavaraisuudella tarkoitetaan voimavaroja antavien ja kuormittavien tekijöiden välistä suhdetta. Vanhempien voimavarat auttavat heitä edistämään lapsen kasvua ja kehitystä. Voimavaroja tai kuormittavia tekijöitä voivat olla esimerkiksi parisuhde, vanhemmuus, vauvan hoito, omat lapsuuden kokemukset, terveys, elämäntavat, perheen tukiverkosto, sosiaalinen tuki sekä taloudellinen tilanne. (Hakulinen-Viitanen & Pelkonen 2012.)

Tammilehto (2009) selvitti ”Arki sujuu hyvin”, porilaisten lapsiperheiden kokemuksia sosiaalisesta hyvinvoinnistaan – opinnäytetyössä (n=50) lapsiperheiden sosiaalisesta hyvinvointia. Vastanneet (N=28) kokivat perheen hyvinvoinnin hyvänä tai melko hyvänä. Perheen hyvinvointiin vaikuttivat perheen voimavarat. Keskeisimpiä voimavaroja olivat perheen yhteenkuuluvuuden tunne, parisuhde ja luottamus perheenjäseniin. Tammilehdon opinnäytetyön tulokset osoittavat, että perheen hyvinvointia heikentävinä tekijöinä pidetään suurelta osin vanhempien yhteisen ajan puutetta, henkilökohtaisen ajan puutetta sekä arkipäivän askareita (Tammilehto 2009, 33–34). Niemisen ja Tourosten opinnäytetyön tuloksista ilmenee, että taloudelliset ongelmat koettiin perheissä voimavaroja heikentäviksi tekijöiksi (Nieminen & Tournen 2010, 39).

2.5 Vertaistuki

Vertaistuki on vastavuoroista kokemusten vaihtoa, jossa tuetaan toinen toisia. Siinä jokin samanlainen elämäntilanne, kokemus tai ongelma yhdistää kaikkia ryhmäläisiä. Keskeistä on kokemus siitä, ettei ole yksin kyseisen ongelman tai elämäntilanteen kanssa. Vertaistukiryhmä on säännöllisesti kokoontuva joukko ihmisiä, jotka vaihtavat keskenään ajatuksiaan ja kokemuksiaan. Ryhmän koko voi vaihdella ja se voi olla ammatillisesti ohjattu. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2012.)

Suurenmoiseksi perheeksi – vertaistukiryhmässä ryhmän suljettu muoto loi ryhmäläisille turvallisuuden tunnetta ja edesauttoi keskustelua ja aitoa vertaistukea. Ryhmään osallistuneet kokivat tärkeänä keskustelun samassa tilanteessa olevien äitien kanssa. Kokemukset siitä, että on muita samassa tilanteessa olevia, oli tärkeää. Vanhemmilla oli tarve puhua heille tärkeistä asioista ja saada kuulla muiden samassa elämäntilanteessa olevien näkökulmia. (Nieminen & Tournen 2010, 34, 40.)

Pirttilahden ja Rannan tutkimustulokset osoittavat, että vertaisryhmässä käyminen koetaan äitien keskuudessa piristäväksi. Äidit kokivat, että osallistuminen auttoi heitä jaksamaan kotona paremmin. Koettiin, että omalla aktiivisella osallistumisella erilaisiin ryhmätapaamisiin voidaan jopa ennaltaehkäistä masennusta. Vauvatreffien myötä syntyi ystävyssuhteita, joita pidettiin yllä ryhmän ulkopuolellakin. (Pirttilahti & Ranta 2009, 21, 30.)

2.6 Lapsen kasvatus, hoito ja huomiointi

Vanhempia voivat askarruttaa lapsen toimintaan, käytökseen, kehitykseen tai terveyteen liittyvät ongelmat ja havainnot (Kekkonen 2004, 91). Vanhemmat kaipaavat tukea lasten kasvatukseen ja hoitoon, sekä perheenjäsenten terveydentilaan liittyvissä asioissa (Nieminen & Tournen 2010, 39). Vauvatreffeillä vanhempia askarruttivat ruokailu- ja uniasiat (Pirttilahti & Ranta 2009, 23). Eväitä arkeen -ryhmässä haastavina asioina koettiin lapsen ruokailu, pukeminen ja nukkuminen. Äidin ja lapsen terveydenhuoltoon liittyvät asiat koettiin kiinnostaviksi. (Puura 2008, 18.)

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lapsiperhe-projekti toteutettiin vuosina 1996–2000 seitsemällä eri alueella. Projektin kohderyhmänä olivat jokaisella alueella lastaan odottavat perheet sekä alle kolmevuotiaiden lasten perheet. Perhetyönä toteutetun projektin tarkoituksena oli tunnistaa pienten lasten perheiden tuen tarpeet. Projektin aikana tuli ilmi, että perheet kaipasivat ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea. Kasvatukseen ja hoitoon liittyen tukea kaivattiin unirytmien, ruokailuun, virikkeisiin ja rajojen asettamiseen. Lasten kehitykseen ja terveydentilaan liittyviä tuen tarpeen alueita olivat allergisuus, pitkittyneet infektiot, kehitysviivästymät sekä vammaisuus. (Varhaista tukea lapsiperheille. Kokemuksia lapsiperhe-projektin perhetyöstä 2000, 13–15, 28–29.)

Lapsen huomiointia on sekä sanallinen että sanaton vuorovaikutus. Katseet, eleet ja äänenkäyttö viestivät lapselle vanhemman tunteita. Lapsilähtöisesti luodut, perhekohtaiset rutiinit kuten ruokailu- ja nukkumaanmenoajat luovat lapsen arkeen säännöllisyyttä. (Sinkkonen 2008, 269–270.) Lapsen huomiointiin kuuluu myös tapaturmien ehkäiseminen. Vanhemman vastuulla on huomioida esimerkiksi putoamisvaarat, myrkylliset aineet sekä pienet tai terävät esineet, jotka voivat aiheuttaa tapaturmia. (Hermanson 2007, 126.)

2.7 Kodinhoito ja käytännöntaidot

Kodinhoito ja käytännöntaidot kattavat monta asiakokonaisuutta kuten siivouksen, ruoanlaiton, korjaustyöt ja asioiden hoitamisen, kuten kaupassa käynnin. Kodinhoitoon liittyen aiemmin on ollut selkeästi jaoteltu miesten ja naisten työt. Nykyään on enemmän mahdollisuuksia toteuttaa omia kiinnostuksen ja osaamisen kohteita. Kotityön voidaan jakaa sen mukaan, kuka mitäkin tekee mieluiten. Asioista on hyvä keskustella ja sopia perhekohtainen työnjako. Asioista sopiminen voi vähentää riitoja ja molempien osallistuessa lisätä tasa-arvoisuutta. (Tiilikka, Kankkonen & Suutarla 2006, 14–15.)

Mokkila (2011) on tutkinut nuorten itsenäistymisprosessia. Opinnäytetyössään hän on selvittänyt, missä asioissa nuori tarvitsi omasta mielestään eniten ohjausta. Kohdejoukko (n=20) koostui Winnovan ammattiopiston ensimmäisen vuoden opiskeli-

joista. Apua ja tukea koettiin tarvittavan esimerkiksi asunnon hankkimisessa, raha-asioiden hoitamisessa sekä arkiaskareissa, kuten pyykinpesussa ja ruuanlaitossa. (Mokkila 2011, 25–26, 35.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET, JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Satakunnan piirin ja Rauman kaupungin yhteistyössä Rauman Lajotuvalla järjestämän ryhmämuotoisen perhetyön syksyllä 2011 toimintansa aloittaneen ryhmän äitien kokemuksia, odotuksia ja toiveita ryhmätoiminnasta. Tavoitteena on tutkimuksella saatujen tulosten avulla tukea Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiriä kehittämään ryhmämuotoista perhetyön toimintaansa vastaamaan äitien odotuksiin ja toiveisiin. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää suunniteltaessa, toteutettaessa ja kehitettäessä ryhmämuotoista perhetyötä. Tämän tutkimuksen avulla saatavaa tietoa voidaan hyödyntää jo tutkimuksen kohteena olevan ryhmän toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Tutkimustehtävät ovat seuraavat:

1. Mikä sai äidit osallistumaan ryhmään?
2. Millaisia odotuksia äideillä on ryhmää ja ryhmän toimintaa kohtaan?
3. Millaisia odotuksia ja toiveita äideillä on ryhmämuotoista perhetyötä kohtaan?

4 TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTUS

4.1 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyö toteutetaan kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä sopii käytettäväksi silloin, kun tavoitteena on kartoittaa ihmisten ajatuksia ja kokemuksia (Vilkkä 2005, 97). Laadullisessa tutkimuksessa lähtökohtana on ihminen, hänen elämänpiirinsä sekä niihin liittyvät merkitykset. Laadulliselle tutkimukselle ominaisia piirteitä ovat osallistujien näkökulmien ymmärtäminen, osallistujien valinnan tarkoituksenmukaisuus, osallistujien määrä on yleensä vähäinen ja tutkimusaiheesta on vähän tutkimustietoa. Laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmiä on useita, yksi niistä on haastattelu. (Kylmä & Juvakka 2007, 16, 31.)

Tutkimusaineisto kerätään haastattelun avulla, joka on tehokas, taloudellinen, tarkka ja luotettava tapa kerätä tietoa (Hirsjärvi & Hurme 2004, 34). Haastatteluja voidaan luokitella haastatteluun osallistuvien lukumäärän mukaan tai strukturoinnin mukaan. Haastattelumuodoksi valittiin teemahaastattelu, joka toteutetaan ryhmähaastatteluna. Ryhmähaastattelun etuna on tiedon saaminen usealta haastateltavalta samanaikaisesti. Ryhmähaastattelusta uskotaan olevan hyötyä myös siinä, että ryhmän jäsenet voivat auttaa muita ryhmän jäseniä muistamaan asioita paremmin. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen, 2009, 95.) Sopivana ryhmäkokona haastattelujen kannalta pidetään ryhmää, joka koostuu 6-8 henkilöstä (Hirsjärvi & Hurme 2004, 62). Koska tutkimuksessa kartoitetaan äitien kokemuksia, odotuksia ja toiveita ryhmätoiminnasta ja vertaistuesta, tulee tutkimustulokset raportoida mahdollisimman nopeasti, jotta niitä voidaan hyödyntää jo kohderyhmän kohdalla. Näin ollen ryhmähaastattelu on tehokas keino suorittaa aineiston keruu.

4.2 Ryhmähaastattelurungon laadinta

Aineistonkeruumuotona käytettiin teemahaastattelua. Se on puolistrukturoitu haastattelumuoto, jossa kysymykset tai teema-alueet ovat samat kaikille haastateltaville, mutta vastauksia ei ole sidottu valmiisiin vastausvaihtoehtoihin (Hirsjärvi & Hurme

2004, 47–48). Teemahaastattelussa tietyt keskeiset asiat eli teemat on etukäteen sovittu, mutta aineiston keruu on vapaampaa eli kysymyksiä voidaan täsmentää haastattelun aikana (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen, 2009, 97). Teemahaastattelu on haastatteluteemoihin pohjautuvaa keskustelua. Siksi haastatteluteemojen huolellinen suunnittelu eli haastattelurungon (LIITE 2) laadinta onkin tärkeää. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 47–48.)

Tämän tutkimuksen haastattelurunko laadittiin tätä tutkimusta varten. Se pohjautui ryhmämuotoisen perhetyön sisältöön ja menetelmiin. Haastattelurunko laadittiin vastaamaan tutkimusongelmiin. Se koostui kolmesta teema-alueesta tutkimustehtävien mukaisesti. Ensimmäisessä osiossa teemana oli ryhmään osallistuminen. Toisessa osiossa selvitettiin äitien odotuksia ryhmää ja ryhmän toimintaa kohtaan. Kolmannen osion teemoina olivat odotukset ja toiveet ryhmätoiminnasta.

Ennen varsinaisia haastatteluja voidaan tehdä esihaastatteluja, joilla testataan haastattelurunkoa, kysymysten muotoilua ja samalla voidaan arvioida haastatteluihin kuluva aikaa (Hirsjärvi & Hurme 2004, 72). Varsinaisia esihaastatteluja tämän opinnäytetyön ryhmähaastattelurungon kanssa ei tehty eikä sitä esitestattu äitien keskuudessa. Haastattelurunko annettiin ryhmänohjaajille sekä opinnäytetyön yhteyshenkilölle luettavaksi ja kommentoitavaksi. Myös opinnäytetyötä ohjaava opettaja ehdotti muutoksia haastattelurunkoon. Haastattelukysymysten sanallinen muotoilu on tärkeää, jotta haastattelusta tulisi keskustelunomaista, vuorovaikutuksellista ja haastateltava saataisiin puhumaan kokemuksistaan ja tunteistaan. Kysymysten tulee olla helposti ymmärrettäviä, lyhyitä ja kielteisiä termejä välttäviä. Teemahaastattelulle tyypillisiä ovat avoimet kysymykset, joilla voidaan kartoittaa mielipiteitä. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 105–106.) Tämän vuoksi haastattelurunkoa korjattiin muun muassa niin, että välttyttäisiin kyllä – tai ei – vastauksilta.

4.3 Tutkimuksen kohderyhmä

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri on itsenäinen yhdistys. Sen toiminnan tavoitteena on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja elinoloja tuomalla esiin lasten näkökulmaa, kunnioittamalla lapsuutta ja tukemalla van-

hempia. Piirin toiminta voidaan jakaa vaikuttamistoimintaan, kansalaistoiminnan tukemiseen, lapsi- ja perhetoimintaan, nuorisotyöhön, monikulttuurityöhön ja kehittämistoimintaan. Lisäksi se tarjoaa kunnille perhepalveluita. Piiri tekee yhteistyötä muun muassa Satakunnan kuntien, kolmannen sektorin sekä toisten piirien kanssa. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri 2011, 1.)

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piirin perhepalveluita ovat lapsiperheiden kotipalvelu, ryhmämuotoinen perhetyö sekä perhetyö. Palveluiden maksajana on kunta, perheille nämä palvelut ovat maksuttomia. Koska palvelut on suunnattu lapsiperheille, korostetaan niissä lapsen etua ja lapsen huomioon ottamista. Palveluilla autetaan vanhempia tukemaan lapsen kasvua ja kehitystä, vahvistetaan perheen voimavaroja sekä tuetaan perhettä selviämään arjesta. Lisäksi perhepalveluilla vahvistetaan vuorovaikutustaitoja ja pyritään ehkäisemään syrjäytymistä. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri 2011, 3.)

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri toteuttaa ryhmämuotoista perhetyötä Rauman Lajotuvalla. Perheryhmää ohjaa työpari, jonka toinen perhetyöntekijä on Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiristä ja toinen Rauman kaupungilta. Ryhmään otetaan mukaan enintään kuusi äitiä lapsineen ja ryhmä pysyy samana toimintakauden ajan - alkaen syksyllä ja päättyen keväällä. Äidit ohjautuvat ryhmään neuvolan ja lastensuojelun yhteistyönä. Perhetyöntekijöiden vetämä ryhmä koontuu kerran viikossa kuuden tunnin ajaksi keskustelemaan ja toimimaan yhdessä. Perhetyöntekijä alustaa keskustelut, joiden aiheita ovat muun muassa lapsen tarpeet ja hoito, vanhemmuus, parisuhde ja perheen vuorovaikutus sekä kodinhoito. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri 2011.)

4.4 Tutkimusaineiston kerääminen

Tutkimusaineisto kerättiin Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piirin ryhmämuotoisen perhetyön ryhmäläisiä haastattelemalla. Ryhmämuotoisen perhetyön ryhmä aloitti toimintansa syys-lokakuun vaihteessa 2011. Ryhmään osallistui yhteensä viisi äitiä. Haastateltaviksi valittiin kaikki ryhmään osallistuvat äidit, jotta

tutkimustuloksista saataisiin mahdollisimman kattavia. Koska ryhmäkokoo oli pieni, tuki sekin aineistonkeruumuodon valintaa.

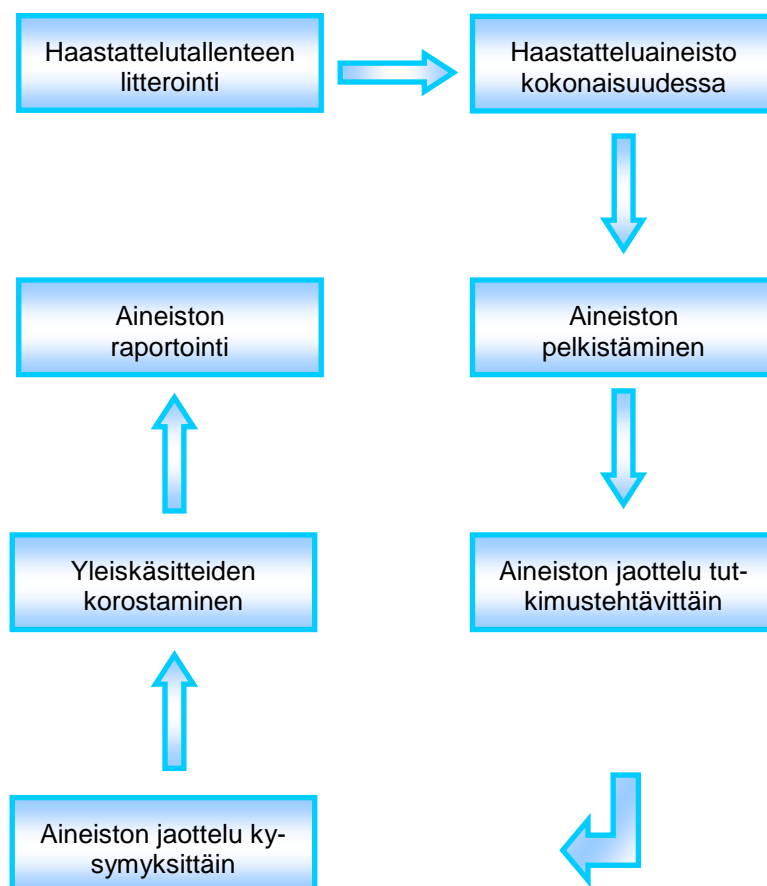
Haastatteluista sovittiin etukäteen ryhmänohjaajien kanssa. Haastattelupäivämääräksi sovittiin torstai 24.11.2011. Näin siksi, että ryhmätoimintaan osallistuvat äidit aloittivat ryhmässä käymisen hieman eri aikaan. Niin opinnäytetyöntekijä kuin ryhmänohjaajatkin katsoivat haastattelujen kannalta tärkeäksi, että kaikki äidit olivat ehtineet käydä ryhmässä ainakin muutaman kerran ennen haastatteluja.

Haastateltaville on esitettävä haastattelupyynnö ennen haastatteluja. Yhteydenotto-
muotoja on useita, yksi niistä on haastattelupyynnön esittäminen kasvokkain. (Hirsi-
järvi & Hurme 2004, 84.) Tulevista haastatteluista oli ryhmänohjaajien välityksellä
kerrottu ryhmäläisille jo ryhmätoiminnan alkaessa. Ryhmänohjaajien kanssa sovit-
tiin, että opinnäytetyöntekijä tulee vielä henkilökohtaisesti kertomaan haastatteluista
viikkoa ennen sovittua haastattelupäivää. Opinnäytetyöstä ja tulevista haastatteluista
käytiin kertomassa Lajotuvalla torstaina 17.11.2011. Tuolloin ryhmän äideistä pai-
kalla oli kolme äitiä. He saivat tapaamisen yhteydessä saatekirjeet (LIITE 1) sekä
haastattelurungon. Heillä oli myös mahdollisuus esittää kysymyksiä haastatteluihin ja
opinnäytetööhön liittyen. Tapaaminen kesti tunnin verran.

Haastattelut suoritettiin 24.11.2011. Paikalla olivat kaikki viisi äitiä, joista jokainen
oli halukas osallistumaan haastatteluun (N=5). Haastatteluihin oli varattu aikaa kaksi
tuntia. Aluksi opinnäytetyön tekijä esittäytyi vielä haastateltaville. Äidit, jotka eivät
olleet paikalla kun opinnäytetyöstä käytiin kertomassa, saivat nyt saatekirjeet ja haas-
tattelurungon. Heille annettiin 30 minuuttia aikaa tutustua niihin. Itse haastattelutilan-
ne tapahtui Lajotuvan isossa ryhmätilassa. Haastattelut suoritettiin huoneen toisessa
päädyssä, ruokapöydän ääressä. Kaikki mahtuivat pöydän ympärille hyvin. Huoneen
toisessa päädyssä ryhmänohjaajat leikkivät lasten kanssa haastattelujen ajan. Opin-
näytetyöntekijä oli varannut haastattelurunkoja mukaan niin, että kaikilla oli mahdol-
lisuus seurata haastattelun etenemistä omasta paperista. Haastateltavat saivat vapaasti
vastata opinnäytetyöntekijän esittämiin kysymyksiin. Vastausvuoroja ei jaettu, jotta
haastattelutilanteesta olisi muodostunut mahdollisimman keskustelunomainen. Haas-
tattelut tallennettiin nauhoittamalla. Haastattelutilanne kesti puolitoista tuntia.

4.5 Tutkimusaineiston käsittely ja analyysi

Tämän tutkimuksen tutkimusaineisto käsiteltiin sisällönanalyysillä. Se on menetelmä, jolla voidaan tiivistää aineistoa. Tavoitteena on sisällönanalyysin avulla luoda laaja, mutta tiiviisti esitetty kuvaus tutkitusta asiasta. Sisällönanalyysi voidaan tehdä induktiivisesti eli aineistolähtöisesti tai deduktiivisesti eli teorialähtöisesti. Tämän opinnäytetyön kohdalla päädyttiin induktiiviseen sisällönanalyysiin, jossa aineiston kategoriat johdetaan tutkimustehtävien ohjaamina. Induktiivista sisällönanalyysiä on suositeltavaa käyttää silloin, kun aikaisempaa tutkittua tietoa on vähän tai se on hajanaista. Induktiivisella sisällönanalyysillä pyritään luomaan teoreettinen kokonaisuus, jota teorit tai havainnot eivät ohjaa. Sisällönanalyysi etenee vaiheittain pelkistämisen, ryhmittelyn ja abstrahoinnin eli yleiskäsitteiden muodostamisen kautta. Sisällönanalyysin jälkeen myös raportoinnin tulee olla aineistolähtöistä. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 133–135.) Tämän opinnäytetyön analyysiprosessia on havainnollistettu kuviolla (Kuvio 1).

Kuvio 1. Aineiston analyysiprosessi.

Aluksi tutkimusaineisto tulee muuttaa muotoon, jossa sitä voidaan tutkia. Haastattelua-
luaineiston kohdalla tämä tarkoittaa äänitallenteen muuttamista tekstimuotoon.
(Vilkka 2005, 115.) Tutkimusaineiston käsittely aloitettiin purkamalla kasetille tal-
lennetut haastattelut. Tämä tapahtui litteroimalla eli puhtaaksikirjoittamalla tallenteet
sanasta sanaan. Litterointi on työläs ja aikaa vievää vaihe, sillä se tulee tehdä erityi-
sen tarkasti koko tutkimusaineistosta (Vilkka 2005, 115–116). Auki kirjoitettua ai-
neistoa luettiin pienissä pätkissä läpi useaan kertaan tallenteesta tarkistaen, että auki-
kirjoitettu teksti ja haastattelutallenne täsmäsivät.

Kun aineisto oli kokonaan litteroitu, aineiston analyysi eteni pelkistämiseen. Pelkis-
tämisvaiheessa tekstistä poistettiin irralliset lauseet, jotka eivät liittyneet asiakoko-
naisuuteen sekä ylimääräiset sanat ja ilmaisut. Tämän jälkeen ryhmiteltiin aineisto
haastattelurungon mukaisesti ensin teemoittain ja sitten kysymyksittäin. Yleiskäsit-
teitä korostettiin pelkistetystä tekstistä alleviivaamalla ne erivärisin korostuskynin.
Värit valittiin niin, että sama väri kuvasi samanlaista asiaa. Esimerkiksi kysymykses-
sä 2d oranssi väri kuvasi yhteishenkeä, vihreä väri yhdessä tekemistä ja sininen ruo-
kailuun liittyviä asioita. Vastaavasti kohdassa 2e punainen väri kuvasi ohjauksen
luonnetta, keltainen avun saantia ja vihreä väri ohjausmuotoja. Tämän pohjalta teh-
tiin luokitteluja ylä- ja alakäsitteisiin, esimerkkinä Taulukko 1. Pelkistetyt ilmaukset
kirjoitettiin erilleen muusta tekstistä edelleen haastattelujen kysymysjärjestystä nou-
dattaen. Alkuperäinen litteroitu teksti säilytettiin erillisenä tiedostona ja analysoitu
teksti tallennettiin erillisenä tiedostona. Näin litteroitu teksti säilyi alkuperäisessä
muodossa ja sen osia saatiin myöhemmin liitettyä suorina lainauksina opinnäytetyö-
hön.

YLÄLUOKKA	ALALUOKKA
Yhteishenki	hyvä mukava tulla tapaamisiin
Yhdessä tekeminen	mielekästä tekemistä saa liikkeelle ruoanlaitto
Ruokailu	aamupala lämmän ruoka

Taulukko 1. Asioita, jotka saavat jatkamaan ryhmässä käyntiä.

5 TUTKIMUSTULOKSET

5.1 Ryhmään osallistuminen

Ensimmäisessä tutkimustehtävässä selvitettiin, mikä sai äidit osallistumaan ryhmään. Tutkimustehtävään haettiin vastausta neljän teeman avulla. Selvitettäviä asioita olivat tiedonsaanti ryhmästä, ryhmään mukaan lähteminen, äitien tuntemukset ryhmässä aloittamisesta sekä odotukset ryhmästä ennen sen toiminnan alkua.

Ryhmään osallistuvat äidit olivat saaneet tiedon ryhmästä joko neuvolan tai lastensuojelun perhetyön kautta. Kaksi äideistä oli kuullut ryhmästä lastensuojelun perhetyöntekijän kautta ja yksi äiti oli kuullut ryhmästä lastenneuvolassa. Yksi äideistä oli saanut tiedon sekä lastenneuvolasta että lastensuojelusta ja yhdelle äideistä ryhmä oli entuudestaan tuttu, hän oli osallistunut ryhmään aiemminkin. Silloin hän oli saanut tiedon ryhmätoiminnasta lastenneuvolan terveydenhoitajalta.

Haastateltavilta kysyttiin, mikä sai heidät lähtemään mukaan ryhmään. Ryhmään lähtemisen taustalla oli useimmilla halu lähteä ryhmään ja saada seuraa muista äideistä. Uusien kontaktien saaminen motivoi äitejä mukaan. Yksi äideistä oli kokenut, että hänen oli ollut pakko osallistua ryhmään. Ryhmään osallistumista hän ei kuitenkaan nähnyt huonona asiana.

”...on niin paljon yksinään päivisin koton, et on kiva, et on jottai tekemistä ja näkee muit äitei.”

”Mä en tunne täältä Raumalt ketään, ni me lähettiin sen takii.”

”...mä tykkäsin jo viime kerralla olla täällä ni tietenkin tulin uudelleen.”

”Se oli melkeen niinku pakko osallistua, mut en mä pitäny sitä millään lailla pahana.”

Haastateltavilta kysyttiin, miltä heistä oli tuntunut aloittaa ryhmässä. Kaikki äidit olivat kokeneet ryhmässä aloittamisen positiiviseksi. Ryhmässä sai olla oma itsensä, ryhmän pieni osallistujamäärä koettiin hyvänä asiana ja ryhmähenki hyvänä.

"Täällä saa olla niinko oma ittensä. Ei tarte aamulla peiliin kattoo ku lähet vaan."

"Mun mielest tääl on ihanaa. Tää on ihanan pieni ryhmä ja hyvä ryhmähenki."

"Ihan mukavaa. Mun mielest tääl on mukavat äidit. "

"Tänne oli helppo tulla. Me ollaan kaikki tällasia puheliaita."

"Tää on viikon kohokohta."

Äitien odotukset ryhmästä ennen ryhmätoiminnan alkua vaihtelivat. Osa tiesi ryhmästä jo entuudestaan jotain, toisille ryhmä oli aivan vieras. Pääasiassa odotukset liittyivät uusiin ihmisiin tutustumiseen ja yhdessä oloon. Kaksi haastateltavista kertoi, että he olivat odottaneet saavansa neuvolasta tietoa ryhmätoiminnasta. Yksi äideistä oli kokenut, että neuvolassa oli oltu ihmeissään, miksi hän oli lähtenyt mukaan ryhmään.

"Mä en odottanu mittää sen takii, et mä tiesin, et tääl on kaikki ongelmaäidit yhdes. Se on se yksinäisyys, mikä painaa aika monella."

"...uusii ihmisii ja kaverei..."

"...mä olin kuullu, et tämä olis täällä, mut en mä ollu kuullu, et mitä kautta tänne pääsee..."

"Mä tiesin, et tääl on muutama äiti lapsien kans ja sit tääl tehdään ruokaa ja vietetään yhdes aikaa. Ehkä sitä yhdessäoloa ja sitä pienryhmää odotti kauheesti."

"...sit ku mä sanoin jälkeenpäin neuvolassa, et mä käyn tääl, ni ahaa, ei hän nyt aatellu, et sä sinne lähet..."

"En mä tienny itseasias yhtään mitään täst ryhmästä. Tai siis se terveydenhoitajakaan ei kertonu mitään."

5.2 Odotukset ryhmää ja ryhmän toimintaa kohtaan

Toisessa tutkimustehtävässä selvitettiin, millaisia odotuksia äideillä on ryhmää ja ryhmän toimintaa kohtaan. Tutkimustehtävään haettiin vastausta viiden teeman avulla. Teemoina olivat haastatteluhetkellä olevat odotukset ryhmää kohtaan, ryhmään kaivattavat muutokset, ryhmän tapaamiskertojen määrä ja kesto, sekä ohjaajat. Lisäksi selvitettiin, mikä toiminnassa tai ryhmässä on sellaista, että äidit haluavat jatkaa mukana.

Haastateltavilta kysyttiin heillä haastatteluhetkellä olevia odotuksia ryhmän suhteen. Esiin nousi lasten huomioonohella äitien huomiointi. Ryhmähenki koettiin hyväksi ja sen toivottiin pysyvän samanlaisena.

”...tääl otetaan kato näit äitejäkin huomioon...”

”Vaikkei aluks odotuksii ollukaan, ni tää tuntuu kauheen hyvältä nyt tällai.”

”...ehkä se, ettei kävis koskaan sillai, et se ryhmäkoko kasvaa kauheen isoks. Tilaaki on sen verran vähän, mut sit se vie sen tietyn fiiliksen poies...”

Kysyttäessä seuraavaksi ryhmäkokoon liittyvistä muutostoiveista, kaikki vastaajat olivat yksimielisiä siitä, että ryhmäkoko oli hyvä nykyisellään. Äidit toivoivatkin, ettei ryhmään otettaisi lisää äitejä ja lapsia kesken ryhmätoimintakauden. Isommassa ryhmässä ongelmaksi epäiltiin muodostuvan äitien ryhmittyminen pienemmiksi porukoiksi.

”...täs on ihan hyvä jengi...”

”...onneks ei olla missään isos lukaalis, et sinne mahtuis enempää...”

”...sit rupee tulee niitä, et ne ryhmitty...”

Kysyttäessä haastateltavilta ryhmän tapaamiskertojen määrään tai kestoon liittyviä muutostoiveita, olivat kaikki äidit samaa mieltä. Tapaamiskertoja toivottiin olevan kaksi kertaa viikossa ja myös tapaamiskertojen kesto olisi äitien mielestä voinut olla pidempi. Vastauksia perusteltiin sillä, että sitten ei tarvitsisi käydä missään muussa äiti-lapsiryhmässä tai kerhossa, vaan voisi kokoontua samalla, hyvällä porukalla ja saada enemmän sisältöä viikkoihin. Äidit kokivat myös, että välillä tulee tilanteita, ettei pääse johonkin tapaamiskertaan osallistumaan. Silloin olisi mukavaa, että viikon aikana olisi toinenkin mahdollisuus kokoontua samalla porukalla vaihtamaan kuulumisia ja saamaan seuraa.

”Mä tykkäisin ihan oikeesti käydä täällä pari kertaa viikossa.”

”Sit ei tarttis miettiä mitään muut, et sit se ois kiva ku ois tää sama.”

”Joskun tulee niit tilanteit, et joutuu olemaan pois. Ni se ois kiva, et ois sit kaks kertaa viikos.”

”...vähän kaummenkin vois kyllä olla.”

Kartoitettaessa äitien ajatuksia siitä, mikä ryhmätoiminnassa oli sellaista, että he halusivat jatkaa mukana, vastaukset jakaantuivat kolmeen pääryhmään. Pääryhmiksi muodostuivat ryhmähenki, yhdessä tekeminen sekä ruokailu. Ryhmähenki koettiin hyväksi ja ryhmän tapaamisiin oli mukava tulla. Yhdessä tekeminen koettiin tärkeäksi, sen koettiin saavan äidit liikkeelle. Yhdessä nautittu aamupala sekä yhdessä laitettu lounas koettiin merkittäväksi osaksi ryhmätapaamisia.

”Meil on mun mielest hyvä yhteishenki.”

”Tääl on ihan mukavaa...”

”...tääl tehdään sopivasti yhdes jotain... se ruoanlaitto on kyl semmonen, et se pistää vähän liikkeelle...”

”...nääh aamupalat ja se lämmin ruoka, mikä tääl tehdään...”

Ohjaajien antamaan tukeen ja ohjaukseen liittyvät odotukset olivat äideillä samansuuntaiset. Tukea kaivattiin oman lapsen kanssa toimeen tulemiseen ja tuen toivottiin olevan yksilöllistä. Kaikki äidit olivat tyytyväisiä ryhmäohjaajiin. He kokivat saaneensa riittävästi tukea. Mahdollisuutta keskustella kahdenkesken ohjaajan kanssa pidettiin hyvänä. Äidit kokivat, etteivät ryhmän ohjaajat tuppautu liikaa, mutta eivät ole etäisiä. Apua ja tukea koettiin olevan saatavilla. Ennen ryhmätoiminnan alkua, ohjaajat olivat tehneet kotikäyntejä osan ryhmään osallistuvien äitien luona. Vastuksista tuli ilmi, että kotikäyntejä pidettiin hyvänä toimintamuotona. Kotikäynneillä oli ollut vain toinen ohjaajista, ja äidit toivoivatkin, että molemmat ohjaajat olisivat olleet mukana käynnillä. Kotikäyntien koettiin madaltavan kynnystä osallistua ryhmään. Yksi äiti koki kotikäyntien olevan tärkeä osa ohjaajien antamaa tukea ja hän toivoi, että kotikäyntejä tehtäisiin useamminkin, esimerkiksi kerran kuussa.

”...osaa itte toimii oman lapsen kans ja oppii jakamaan niit asioit...”

”Et niiku on aikaa, kun haluaa keskustella kahden kesken.”

”Et oli edes yks semmonen tuttu kasvo. Se oli hirveen kiva, et se ehkä jo pudotti sitä kynnystä lähtee mukaan, ku tultiin käymään kotona.”

”...mä tykkäisin, et siihen tukeen kuuluis, et tultais käymään joskus sillon tällön muutenkin... sillai niinku kotikäynnille.”

5.3 Odotukset ja toiveet ryhmätoiminnasta

Kolmannessa tutkimustehtävässä selvitettiin, millaisia odotuksia ja toiveita äideillä on ryhmätoiminnasta. Tehtävään haettiin vastausta 14 teeman avulla. Kysymykset liittyivät ryhmän toimintamuotoihin, ryhmässä käsiteltäviin asioihin, tuen saantiin, arjessa jaksamiseen, masennuksen ehkäisyyn, äitiyden ja parisuhteen tukemiseen, perheen hyvinvointiin sekä sosiaalisiin suhteisiin.

Ryhmän toimintamuotoihin liittyviä odotuksia ja toiveita kartoitettiin kolmella kysymyksellä, jotka liittyivät ryhmäkeskusteluihin, alustuksiin sekä yhdessä harjoiteltaviin asioihin. Äidit kokivat, että ryhmässä keskustelunaiheita ei tarvinnut etukäteen suunnitella, vaan keskustelua syntyi aina äitien ja perheiden sen hetkisen tilanteen

mukaan. Äidit kokivat ryhmäläisten olevan puheliaita ja valmiista puheenaiheesta ajauduttiin usein muihin puheenaiheisiin. Hyvänä asiana pidettiin, että ryhmässä sai keskustella sekä koko ryhmän kesken että ohjaajien kanssa yksilökeskusteluina. Äidit kokivat tulevansa juttuun keskenään ilman erityisiä alustuksia.

”...jos alotetaan joku tietty juttu, et mist tarttis nyt sit puhuu, ni kyl joku aika varmasti siit jutun juurt saadaan, mut sit se menee jossain vaihees eteenpäin...”

”...joku kertoo jotain omal kohdallaan ja sit se hyppää siit asiaan kymmenenteen. Sit siit puhutaan seuraava vartti.”

Ryhmänä yhdessä harjoiteltavia asioita kukaan äideistä ei kokeneet tarpeellisina. Äidit toivat esiin, että asia olisi eri, jos he olisivat nuorempia niin sanottuja teiniäitejä. Äitien mielestä heillä kaikilla oli riittävän hyvät käytännön taidot, jolloin harjoitteita ei tarvita. Vaikka erityistä yhdessä harjoittelua ei koettu tarpeelliseksi, pidettiin yhdessä tapahtuvaa ruoanlaittoa mukavana asiana. Koettiin myös, että jos ryhmäläiset olisivat hiljaisia eikä yhteistä ryhmähenkeä tuntuisi syntyvän, olisivat yhteiset harjoitteet tarpeellisia.

”... tää ois ehkä eri jos kaikki ois jotain teiniäitejä ja olis ensimmäinen lapsi ja oltais oikeesti tosi nuorii...”

”Se ois eri jos kaik olis tosi hiljassii ja ei auttais toisii tai mittään.”

Ryhmässä yhdessä käsiteltäviä asioita kysyttäessä, äidit toivat esiin lapsen uhmaikään liittyvät asiat. Niihin koettiin tarvittavan lisää tietoa ja tukea. Äidit kertoivat lasten hoitamiseen ja sairasteluun liittyvien asioiden olevan tuttuja heille kaikille, mutta toisilta äideiltä saadut neuvot ja kokemusten vaihtaminen koettiin tärkeäksi niin ryhmässä kuin ryhmän ulkopuolellakin. Osa äideistä oli esimerkiksi saanut toisilta äideiltä neuvoja lapsen nukkumiseen liittyen. Osa koki, että lasten terveyteen ja hoitoon liittyvistä asioista olisi tärkeämpää kertoa lasten isille. Lasten huomiointiin liittyen äidit kertoivat yksimielisesti kysyvänsä neuvoja aina tilanteen mukaan. Äidit painottivat, että ohjaajilta ja ryhmäläisiltä saa aina kysyä, jos on jotain, mihin haluaa tai tarvitsee apua.

”...ainoastaan mikä ittee kiinnostais ni ois just tommonen uhmaikänen... et mitä pitää sit tehdä, jos se ei tottele...”

”...äitien kokemusten kaut saa neuvoi uhmaiäst...”

”Sen tietää, et voi kysyy, jos on semmonen, et haluaa pyytää apua.”

Ryhmän äidit eivät kokeneet taloudellisten asioiden käsittelyä ryhmässä tarpeelliseksi. Esimerkiksi Kelan tuista osa äideistä oli saanut tietoa omalta perhetyöntekijältään. Äidit uskoivat silti, että tarpeen tullen ryhmän ohjaajilta saisi tietoa ja neuvoja esimerkiksi tukien anomiseen liittyen.

Haastateltavilta kysyttiin, mihin asioihin he toivoisivat saavansa tukea muilta vanhemmilta. Mikään tietty asia ei erityisesti noussut esille. Äitien mukaan yleinen kuulumisten ja kokemusten vaihtaminen toi ryhmässä esille asioita, joista keskusteltiin enemmän tarpeen mukaan.

”Kai se tuki tulee siinä, et vaihdetaan niinku omii kokemuksia täs... Voi kysyy, et onks tää teijän mielest normaali vai onks mus vika? Se on mun mielest semmost hyvää tukemist, äitien kesken mitä jutellaan.”

Äidit kokivat ryhmän auttavan heitä jaksamaan arjessa. He kertoivat ryhmän antavan energiaa heille. Ryhmä koettiin viikon kohokohdaksi ja siellä käynti toi perheille säännöllisyyttä arkeen. Kaksi äideistä toi esiin tässäkin vaiheessa, että ryhmätapaamisia toivottaisiin olevan kahdesti viikossa. Ryhmän uskottiin yleisesti ehkäisevän äitien masennusta.

”On mitä odottaa, tätä torstaita aina.”

”Kyl täältä semmost energiaa saa.”

”On viikossa jotain säännöllistä. Niin, odotellaan täsä nyt sitten, et jos kaks kertaa viikossa saatais.”

”Se on se yks viikon kohokohta. Mut vois olla kaks kertaa viikossa, odotellaan, jos vaik muuttuis.”

”Tää pitää mielen virkeenä.”

“Tää on sellanen piristysruiske arkeen. Pitää vähän hereillä ja sit saa vähän levähtää siin arjen keskel... Ku elää semmoses omas pienes kuplas, ni tää vähän herättää sielt. Kyl masennus lähtee, ku tän tulee.”

Haastatteluissa äideiltä kysyttiin, miten ryhmä tukee äitiyttä. Oleelliseksi koettiin, että ryhmä koostui nimenomaan äideistä. Ryhmän kaikki äidit pitivät tärkeänä äitiyden tukemisena sitä, että ryhmässä lasten ohella huomioitiin myös äidit. He kokivat olevansa ryhmässä siksi, että heillä kaikilla oli jokin ongelma. Se, että kaikilla ryhmän äideillä oli jokin ongelma, koettiin äitejä yhdistäväksi tekijäksi ja saatavan tuen kannalta tärkeäksi.

”Se et ku ei tänne pääse kaikki ihan tosta noin vaan. Ni, et kyl sul täytyy olla joku ongelma.”

”Varmaan se, et me ollaan kaikki äitejä. Kyl mullakin oli ongelmia ja siks mä oon täällä. Ja must se on kiva, et vaik meil ny on ongelmia, ni silti me ollaan kaikki normaalei ihmisii täällä.”

Parisuhdetta ryhmä tukee äitien mielestä sillä, että äitien päivään tulee mielenkiintoista tekemistä, jolloin äidit jaksavat arjen paremmin. Äitien jaksamisen koettiin heijastuvan parisuhteeseen. Perheen hyvinvoinnin koettiin äidin hyvän mielen myötä lisääntyvän. Äidit kokivat kuitenkin tärkeäksi, ettei parisuhteesta ja siihen liittyvistä asioista ollut välttämättä puhuttava joka tapaamiskerralla.

”Ku on tietty rytmi ja silleen ni vaikuttaahan se sinne kotiin.”

”Ku äidil on hyvä mieli, ni kotona on asiat paremmin... Must on ehkä kiva, et mun ei oo pakko tulla jauhamaan mun miehestä tänne, siit riittäis paasattavaa.”

”Se edistää sitä koko perheen hyvinvointia, kun äitil on hyvä mieli.”

”No ehkä just sillä, et ku tänne pääsee pyörimään ja hyörimään ja juttelemaan ja jakamaan asioita.”

Sosiaalisten suhteita äidit uskoivat muodostuvan ryhmäläisten välille niin, että yhteyttä tullaan pitämään myös ryhmätoiminnan päättymisen jälkeen. Mitään suurta sosiaalista verkostoa äidit eivät kokeneet tarvitsevana, vaan ryhmän äitien välinen ystävystyminen koettiin riittäväksi.

”Kyllä mä ainakin tykkäisin, et olis niin ku sen jälkeen yhteyttä niinku, mut sen näkee sitten.”

”En mä odota muuta ku tämän verran, mitä nytteki. Et me niinku nyt ystävyystyötä ja päästään juttuun. Se on ehkä se tärkein. En mä odota, et mulle tullaan luomaan tänne hirveesti jotain kauheen isoa sosiaalista verkko. Et mulle riittää tää.”

Haastattelujen lopussa äideiltä kysyttiin, mihin muihin asioihin he kaipaivat ryhmän tukea. Äidit pohtivat, että virkistävää toimintaa voisi olla enemmänkin. Haastatteluja edeltävällä ryhmätapaamiskerralla äidit olivat käyneet kaupungilla kahvilla keskenään, ryhmän ohjaajien ollessa lasten kanssa Lajotuvalla. Vastaava toiminta koettiin ajoittain hyväksi ja piristäväksi asiaksi. Tukea kaikki äidit uskoivat saavansa tarpeen mukaan kaikkeen mahdolliseen. Ryhmätoiminta oli äideille yleisesti positiivinen kokemus ja äidit kertoivat voivansa suositella ryhmää muillekin.

”Mulle tää on ollu kauheen positiivinen yllätys, siis ihan oikeesti.”

6 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Satakunnan piirin ja Rauman kaupungin yhteistyössä Rauman Lajotuvalla järjestämän ryhmämuotoisen perhetyön syksyllä 2011 toimintansa aloittaneen ryhmän äitien kokemuksia, odotuksia ja toiveita ryhmätoiminnasta. Tavoitteena oli tutkimuksella saatujen tulosten avulla tukea Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiriä kehittämään ryhmämuotoista perhetyön toimintaansa vastaamaan äitien odotuksiin ja toiveisiin. Tutkimusaineisto kerättiin ryhmähaastatteluna (N=5).

6.1 Ryhmähaastattelun tulosten tarkastelua

Ensimmäisenä tutkimustehtävänä oli selvittää, mikä sai äidit osallistumaan ryhmään. Äidit olivat saaneet tietoa ryhmästä sekä neuvolasta että lastensuojelun perhetyöntekijältä. Osa äideistä oli odottanut neuvolan terveydenhoitajien kertovan heille ryhmästä enemmän. Koska ryhmään ohjataan äitejä neuvolan ja lastensuojelun yhteistyönä, tulisi neuvolan terveydenhoitajilla olla riittävästi tietoa ryhmästä. Mahdollisesti neuvolan terveydenhoitajat voisivat kertoa aktiivisemmin ryhmästä niille äideille, joille ryhmä voisi olla hyödyllinen. Terveydenhoitajien ja kolmannen sektorin välisen yhteistyön lisääminen tärkeyttä on tuotu esille Suurenmoiseksi perheeksi – vertaistukiryhmää käsittelevässä opinnäytetyössä. Kolmannella sektorilla voidaan tarjota ammattitaistoista tukea sitä tarvitseville äideille, joita neuvolasta ohjattaisiin tuen pariin. Näin neuvolan resursseja voitaisiin myös säästää, kun äitien tarvitsemaa tukea annettaisiin kolmannen sektorin toimesta. (Nieminen & Touronen 2010, 42.) Terveydenhoitajien antaessa tietoa ryhmätoiminnasta, tulee kiinnittää huomiota siihen, mitä ja miten ryhmästä kerrotaan. Tiedonannon on todettu oleva merkityksellistä ja vaikuttavan siihen, keitä ryhmään ohjautuu (Pirttilahti & Ranta 2009, 30).

Ryhmään lähtemisen taustalla on yleensä halu lähteä ryhmään. Niin oli Lajotuvan ryhmän äideilläkin. Seuran saanti muista äideistä motivoi äitejä mukaan ryhmään ja kaikki äidit olivat kokeneet ryhmässä aloittamisen positiivisena asiana. Samansuuntaisia tuloksia on saatu muissakin tutkimuksissa. Äidit hakeutuivat ryhmiin luodakseen sosiaalisia suhteita. Myös aiemmat positiiviset kokemukset ryhmätoiminnasta olivat saaneet äitejä mukaan. (Pirttilahti & Ranta 2009, 30.) Näin oli myös Lajotuvan ryhmän yhden jäsenen kohdalla.

Neuvolatoiminnan on koettu keskittyvän enemmän terveystalouteen ja lapsen kasvun sekä kehityksen seurantaan, vanhemmuuden ja parisuhteen jäädessä taka-alalle. Äidit ovat kaivanneet ryhmää, jossa myös heitä huomioitaisiin. (Nieminen & Touronen 2010, 41.) Vastaavasti Lajotuvan ryhmän äidit odottivat ryhmätoimintaan mukaan lähtiessään, että ryhmässä huomioidaan lasten ohella myös äitejä.

Toisena tutkimustehtävänä oli selvittää, millaisia odotuksia äideillä oli ryhmää ja ryhmän toimintaa kohtaan. Lajotuvalla äidit olivat tyytyväisiä sen hetkiseen ryhmään

ja ryhmähenki koettiin äitien keskuudessa hyväksi. Ryhmäkoon toivottiin pysyvän samana. Epäiltiin, että ryhmäkoon kasvaessa osallistujat alkaisivat ryhmittyä pienemmiksi porukoiksi. Niemisen ja Tourosen tuloksissa ilmenee vastaavasti, että ryhmän toimivuutta lisäsi sen suljettu muoto ja pieni osallistujamäärä. Avointa keskustelua edisti se, että ryhmässä oli vain äitejä. (Nieminen & Touronen 2010, 40.) Ryhmän jäsenillä on tutkitusti suuri vaikutus siihen, millainen ryhmän ilmapiiri on ja miten ryhmä toimii (Pirttilahti & Ranta 2009, 30).

Lajotuvan ryhmän äidit toivoivat, että tapaamiskertoja olisi kaksi kertaa viikossa. Tapaamiskertojen kestoja olisi äitien mielestä lisäksi voinut pidentää. Äidit kaipasivat muiden lapsiperheiden tapaamista, sillä se toi vaihtelua arkeen ja sisältöä viikkoihin. Ryhmän tapaamisiin oli äitien mielestä mukava tulla, sillä äidit kokivat ryhmän saavan heidät liikkeelle. Kun ryhmätapaamisessa oli päästy vauhtiin, tuntui aika usein loppuvan kesken. Ajanpuutetta on ilmennyt muissakin vertaisryhmissä. Suurenmoisiksi perheeksi – vertaisryhmässä se näkyi siten, että keskusteluihin ja tehtäviin ei aina ehditty paneutua kunnolla (Nieminen & Touronen 2010, 40).

Haastatteluissa tuli ilmi, että ajatusten vaihtamista muiden äitien kanssa pidettiin tärkeänä. Lisäksi yhteiset ruokailuhetket motivoivat äitejä käymään ryhmässä. Vastavat tulokset on saatu Eväitä arkeen -ryhmästä, jossa perheiden hyvinvointia lisääviksi tekijöiksi perheryhmässä olivat nousseet ajatusten vaihtaminen muiden vanhempien kanssa, omien ongelmien unohtaminen ryhmätapaamisten ajaksi sekä lämpimän ruoan saanti (Puura 2008, 30).

Ohjaajilla on tärkeä rooli ryhmässä. Ohjaajat tukevat äitejä, neuvovat, kuuntelevat sekä pitävät ryhmän kasassa. Usein perheryhmissä ohjaajien rooli on kuitenkin antaa ryhmälle enemmän tilaa omaehtoiseen työskentelyyn ja asioiden työstämiseen. Ohjaajat ikään kuin ovat olemassa, mutta eivät konkreettisesti ohjaa ja kerro asioita suoraan. Tarkoitus on antaa äideille tilaa vaihtaa kokemuksia sekä ajatuksia ja niiden myötä käsitellä asioita, ei antaa suoria vastauksia. Tämänkaltaisen ohjaustyylin on todettu edistävän ryhmässä syntyvää avointa keskustelua. (Puura 2008, 41.) Kuitenkin on tutkitusti todistettu, että vanhemmat kaipaavat myös ryhmään ohjaajaa, joka ottaa vastuun ryhmän toiminnasta. Ohjaajalta tarvitaan ajoittain apua keskustelun aloitukseen ja sen ohjaukseen. (Pirttilahti & Ranta 2009, 31.) Lajotuvalla ohjaajien

roolin uskottiin olevan keskeisempi sellaisessa ryhmässä, jossa olisi hyvin nuoria äitejä. Ryhmissä, jossa keskustelua ei helposti syntyisi, uskottiin olevan tarvetta osallistuvammalle ohjaajalle. Lajotuvan äidit olivat tyytyväisiä ryhmän ohjaajilta saamaansa tukeen ja tuen määrä koettiin riittäväksi. Äidit olivat toivoneet ryhmän alkaessa tuen olevan yksilöllistä. Mahdollisuutta keskustella tarpeen mukaan kahden kesken ohjaajan kanssa pidettiin hyvänä asiana.

Kolmantena tutkimustehtävänä oli selvittää, millaisia odotuksia ja toiveita äideillä oli ryhmämuotoista perhetyötä kohtaan. Lajotuvan ryhmän äidit kokivat, ettei ryhmässä tarvittu ryhmämuotoisen perhetyön toimintamuotoihin kuuluvia alustuksia, valmiita keskustelunaiheita eikä yhdessä harjoiteltavia asioita. Äitien mukaan keskustelua syntyi nimenomaan aina äitien ja perheiden sen hetkisen tilanteen mukaan. Keskustelumahdollisuus sekä ryhmässä että yksilöllisesti ohjaajan kanssa koettiin tärkeäksi. Yhdessä harjoiteltavia asioita äidit eivät heidän kohdallaan kokeneet tarpeellisiksi, mutta he painottivat asian olevan toisin, jos he olisivat nuorempia. Ryhmätoimintamuotoihin kaivattiin kuitenkin lisäystä kotikäynnin muodossa. Opinnäytetyön tuloksista ilmenee, että ennen ryhmätoiminnan alkua tehtyjä kotikäyntejä pidettiin hyvänä toimintatapana. Kotikäyntien koettiin madaltavan kynnystä lähteä mukaan ryhmätoimintaan. Toiveena oli, että molemmat ohjaajat olisivat olleet mukana käynnillä. Haastattelujen tuloksista ilmeni, että kotikäyntejä toivottiin tehtävän myös ryhmätoiminnan jo käynnistyttyä.

Perheet tarvitsevat neuvoja erilaisiin asioihin eri elämäntilanteissa. Yhtenä arjen ongelmatilanteena voi olla uhmaikäisen lapsen kanssa toimeen tuleminen. Lajotuvan äitejä haastateltaessa ilmeni, että lapsen uhmaikään liittyviä asioita toivottiin käsiteltävän ryhmässä. Vaikka lasten hoitamiseen ja sairasteluun liittyvien asioiden katsottiin olevan äideille tuttuja, toisilta äideiltä saadut neuvot ja kokemusten vaihtaminen koettiin tärkeäksi. Lajotuvalla äidit olivat vaihtaneet kokemuksia ja neuvoja muun muassa lapsen nukkumiseen liittyen. Vauvatreffeillä keskeisinä asioina esiin olivat tulleet syömis- ja uniasiat, joihin kaivattiin toisilta äideiltä käytännönläheisiä vinkkejä (Pirttilahti ja Ranta 2009, 23). Lasten huomiointiin liittyen Lajotuvan äidit kertoivat yksimielisesti kysyvänsä neuvoja aina tilanteen mukaan.

Lajotuvalla äidit eivät kokeneet taloudellisten asioiden käsittelyä ryhmässä tarpeelliseksi, koska he olivat saaneet esimerkiksi Kelan tuista tietoa omalta perhetyöntekijältään. Niemisen ja Tourosten tuloksista ilmenee, että Suurenmoiseksi perheeksi – vertaisryhmään osallistuneet olivat kaivanneet tukea yleisesti käytännönläheisiin asioihin. Tukea tarpeen mukaan ohjeistettiin olevan tarjolla esimerkiksi neuvolassa ja Kellassa. (Nieminen & Touronen 2010, 39–40.)

Lajotuvalla ajatusten vaihtamista muiden äitien kanssa pidettiin tärkeänä. Äideillä on tarve vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia keskenään, vertailla lasten kasvua ja kehitystä sekä saada neuvoja ja tukea erilaisissa tilanteissa. Vastaavasti Eväitä arkeen -ryhmässä perheiden hyvinvointia lisääväksi tekijäksi perheryhmässä oli noussut ajatusten vaihtaminen muiden vanhempien kanssa (Puura 2008, 30). Lajotuvan äidit eivät toivoneet saavansa toisilta äideiltä tukea mihinkään tiettyyn asiaan liittyen. Äitien mukaan yleinen kuulumisten ja kokemusten vaihtaminen toi ryhmässä esille asioita, joista keskusteltiin enemmän tarpeen mukaan.

Äidit kokivat Lajotuvan ryhmän auttavan heitä jaksamaan arjessa. He kertoivat saavansa ryhmästä energiaa. Ryhmää kuvailtiin viikon kohokohdaksi ja siellä käynti toi perheille säännöllisyyttä arkeen. Yleisesti äidit kokivat, että vertaisryhmätapaamiset voivat ehkäistä äitien masennusta ja yleensäkin edistää heidän hyvinvointiaan. Eväitä arkeen – perheryhmän koettiin vastaavasti lisäävän osallistujien hyvinvointia (Puura 2008, 39). Pirttilahden ja Rannan mukaan aktiivisella ryhmään osallistumisella pystytään ennaltaehkäisemään jonkin verran äitien masennusta. Ryhmään osallistuminen ehkäisee perheissä ongelmien kasaantumista ja niiden suurenemista. Ryhmässä aloittaminen koetaan tärkeäksi siinä vaiheessa, kun ongelmat eivät vielä ole päässeet suuriksi. (Pirttilahti & Ranta 2009, 30.)

Ryhmämuotoisen perhetyön koettiin tukevan äitiyttä hyvin, kun ryhmä koostui nimenomaan äideistä. Muut tutkimustulokset tukevat ajatusta siitä, että äitiyttä pystytään tukemaan hyvin, kun ryhmä koostuu äideistä. Saman sukupuolen on koettu helpottavan ajatusten vaihtoa ja edesauttavan avointa keskustelua Suurenmoiseksi perheeksi – vertaistukiryhmään osallistuneiden keskuudessa (Nieminen & Touronen 2010, 40).

Ryhmämuotoinen perhetyö tukee parisuhdetta äitien mielestä sillä, että äitien päivään tulee mielenkiintoista tekemistä, jolloin äidit jaksavat arjen paremmin. Äitien jaksamisen koettiin heijastuvan parisuhteeseen. Äidit kokivat kuitenkin tärkeäksi, ettei parisuhteesta ja siihen liittyvistä asioista ollut välttämättä puhuttava joka tapaamiskerralla. Suurenmoiseksi perheeksi – vertaistukiryhmässä parisuhdetta tuettiin ryhmäläisten keskuudessa kokemusten ja parisuhdevinkkien jakamisen myötä (Nieminen & Touronen 2010, 60).

Lajotuvalla äidit uskoivat perheen hyvinvoinnin lisääntyvän äidin hyvän mielen myötä. Suurenmoiseksi perheeksi – vertaistukiryhmän tavoitteena oli perheiden hyvinvoinnin tukeminen. Ryhmään osallistuneet olivat keskustelleet ryhmän aiheista kuten parisuhteesta ja ajan käytöstä kotona puolison kanssa. Tämän koettiin tukeneen perheiden hyvinvointia. (Nieminen & Touronen 2010, 29, 35.) ”Arki sujuu hyvin”, porilaisten lapsiperheiden kokemuksia sosiaalisesta hyvinvoinnistaan – opinnäytetyössä vastanneet kokivat voimavarojen vaikuttavan perheen hyvinvointiin. Keskeisiä voimavaroja olivat perheen yhteenkuuluvuuden tunne, parisuhde ja luottamus perheenjäseniin. Hyvinvointia heikentävinä tekijöinä koettiin olevan vanhempien yhteisen ajan puute, henkilökohtaisen ajan puute sekä arkipäivän askareet (Tammi-lehto 2009, 33–34).

Vauvatreffeillä oli syntynyt ystävyssuhteita, joista haluttiin pitää kiinni ryhmän ulkopuolellakin (Pirttilahti & Ranta 2009, 30). Vastaavasti Lajotuvan ryhmämuotoisen perhetyön ryhmän äidit uskovat, että sosiaalisten suhteita muodostuu ryhmäläisten välille niin, että yhteyttä tullaan pitämään myös ryhmätoiminnan päättymisen jälkeen. Ryhmätoiminta oli Lajotuvalla käyville äideille yleisesti positiivinen kokemus ja äidit kertoivat voivansa suositella ryhmää muillekin. Myös Suurenmoiseksi perheeksi -vertaisryhmätoimintaan osallistuneet äidit ovat kokeneet ryhmässä käymisen myönteisenä ja olisivat jatkossakin valmiita osallistumaan vastaavanlaiseen ryhmään (Nieminen & Touronen 2010, 41).

6.2 Tutkimuksen luotettavuus

Tämä tutkimus on kvalitatiivinen, jolloin tutkimuksen reliaabelius eli toistettavuus ja validius eli pätevyys ovat tulkittavissa eri tavoin kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimuksen luotettavuutta mitataan lähinnä tutkijan selostuksella tutkimuksen toteuttamisesta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 226–227.) Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden perustana on tutkijan rehellisyys. Arvioinnin kohteena ovat tutkijan omat valinnat ja ratkaisut. Tutkijan tulee arvioida jokaista tekemäänsä valintaa muun muassa tutkimuksen teoriaan, analyysitapaan, tutkimusaineiston käsittelyyn ja tulkintaan sekä johtopäätöksiin liittyen. (Vilkkä 2005, 158–159.) Tutkimuksen luotettavuus on pitkälti riippuvainen tutkimuksen laadusta. Haastatteluaineiston luotettavuuteen vaikuttavat muun muassa haastateltujen henkilöiden määrä, tallenteen laatu, litteroinnin toteutuminen sääntöjen mukaisesti ja luokittelun säännönmukaisuus. Myös vastaajien avoimuus vaikuttaa siihen, saadanko tutkimuksella luotettava tulos. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 185.)

Tämän tutkimuksen kohdalla teoriaosio koottiin tutkimusaiheeseen liittyvästä keskeisestä kirjallisuudesta kirjallisuuskatsauksen pohjalta. Lähteiksi pyrittiin valitsemaan uusia, monipuolisia ja luotettavia teoksia, jotta teoriasta saataisiin mahdollisimman paikkansapitävä. SAMK:n ohjeistuksen mukaan käytettävien lähteiden olisi hyvä olla alle 5 vuotta vanhoja (Satakunnan ammattikorkeakoulu 2009). Osa tässä työssä käytetyistä lähteistä oli yli 5 vuotta vanhoja, mutta opinnäytetyöntekijä katsoi niiden olevan tärkeitä perusteoksia. Aiempia tutkimuksia aiheesta oli melko vaikeasti löydettävissä. Aiemmin tehtyjä tutkimuksia oli runsaasti erilaisista perheryhmistä, muttei vastaavanlaisista ryhmämuotoisista perhetyön ryhmistä. Englanninkielistä, tutkimuksen kannalta oleellista kirjallisuutta opinnäytetyöntekijä ei löytänyt.

Tutkimuksen luotettavuutta pyrittiin lisäämään ennen haastatteluja. Ennen haastatteluja haastattelurungon (LIITE 2) arvioivat perhetyön ammattilaiset. Heidän kommenttiansa sekä opinnäytetyötä ohjaavan opettajan ehdotusten pohjalta haastattelurunkoa muokattiin niin, että kysymykset olisivat äideille helposti ymmärrettäviä ja välttyttäisiin kyllä/ei-vastauksilta. Opinnäytetyöntekijä kävi ryhmän tapaamisessa kertomassa etukäteen tulevasta haastattelusta. Näin äideille selvitettiin tutkimuksen tarkoitusta ja tavoitetta. Samalla paikalla olleet äidit saivat haastattelurungot itselleen.

ja he pystyivät tutustumaan haastattelukysymyksiin etukäteen. Heille tarjottiin mahdollisuus esittää kysymyksiä tai kommentteja, joiden perusteella haastattelurunkoa olisi vielä voitu tarkentaa. Tämä osaltaan edisti tutkimuksen luotettavuutta.

Ennen haastattelujen aloittamista huolehdittiin tutkimuksen laadukkuudesta tarkistamalla välineistön ja haastattelutilan olevan kunnossa. Haastattelut suoritettiin Lajotuvalla, jossa ryhmä muutoinkin kokoontuu. Tilan ollessa tuttu, oli haastateltavien todennäköisemmin helpompi tulla haastateltaviksi. Tätä ajatusta tukee se, että haastattelutilanteeseen osallistuivat kaikki ryhmässä käyvät viisi äitiä. Ryhmän äideistä kolme oli puheliaampia ja he osallistuivat haastattelutilanteessa kahta muuta äitiä aktiivisemmin. Kuitenkin kaikki viisi äitiä osallistuivat haastattelutilanteessa vastamalla jokaiseen kysymykseen. Haastattelutilanne oli rauhallinen. Vaikka lapset leikkivätkin samassa tilassa, missä haastattelut suoritettiin, oli tallenteen laatu hyvä ja kaikkien äitien puhe kuului selkeästi nauhalla. Tutkimuksen luotettavuutta saattoi heikentää se, että haastattelutilan toisessa päässä ryhmänohjaajat leikkivät lasten kanssa. Tästä johtuen kaikki äidit eivät ehkä ryhmänohjaajien läsnäolon vuoksi rohjenneet kertoa mielipiteitään yhtä selkeästi kuin toiset. Luotettavuutta saattoi heikentää myös se, että ryhmässä käynti on äideille arka asia, josta on voinut olla vaikea puhua vieraalle henkilölle.

Haastattelunauhojen litterointi alkoi heti haastattelujen jälkeen. Aineisto aukikirjoitettiin sanasta sanaan ja litterointi tarkastettiin useaan kertaan pienissä osissa. Näin lisättiin tutkimusaineiston luotettavuutta. Koska tarkoitus oli saada esiin tutkittavasta materiaalista oleellinen tieto, aineisto ryhmiteltiin eli klusteroitiin haastatteluteemoittain. Aineiston luokittelu osoittautui hankalaksi. Haastattelukysymykset oli laadittu niin, että vastauksiksi ei juuri muodostunut ylä- ja alaluokkia, vaan kysymykset rajoittivat vastausten monipuolisuutta. Tehtyjä luokituksia liitettiin työhön vain yhden taulukon muodossa, koska opinnäytetyöntekijä ei katsonut useamman taulukon tuovan työlle lisäarvoa. Opinnäytetyöntekijä koki kuitenkin yhden taulukon esiin tuomisen olevan tärkeää, jotta se selkeyttäisi, miten luokkia muodostettiin ja miten niiden sisältö valikoitui. Aineiston analyysin tueksi raportoinnissa esitettiin suoria lainauksia haastatteluista.

Tämä tutkimus ei ole toistettavissa sellaisenaan, koska laadullisessa tutkimuksessa tutkijat voivat luokitella ja tulkita aineistoa eri tavoin, vaikka alkuperäisessä tutkimuksessa käytetyt luokittelu- ja tulkintasäännöt olisi esitetty tarkasti. Tämä johtuu siitä, että tutkijoiden perehtyvyys teoriaan ja tutkimuskohteeseen voi erota. (Vilkkä 2005, 158–159.) Koska opinnäytetyössä luokitteluja on tuotu esille vain yhden taulukon muodossa, eivät muut tutkijat luultavasti luokittelisi aineistoa muilta osin samoin. Tutkimuksen toistettavuutta vaikeuttaa myös se, että äidit ovat käyneet ryhmässä jo jonkin aikaa, joten samoihin tutkimustuloksiin ei luultavasti päästäisi enää samalla kohdejoukolla. Tutkimus on kuitenkin validi, sillä kerätyllä aineistolla opinnäytetyöntekijä sai vastaukset tutkimusongelmiin. Tutkimustulokset eivät ole yleistettävissä, sillä tutkimus oli kohdennettu vain Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnanpiirin ryhmämuotoisen perhetyön Lajotuvan -ryhmään. Tutkimus on kuitenkin suuntaa antava ryhmämuotoisen perhetyön ryhmän äitien odotuksiin liittyen. Tuloksia voidaan hyödyntää jatkossa tulevien ryhmien kohdalla. Tutkimuskohteena olleen ryhmän kohdalla tuloksia ei välttämättä voida hyödyntää niin laajasti, kuin oli ollut tavoitteena. Tämä johtuu siitä, että tutkimustulosten raportointi ei toteutunut suunnitellussa aikataulussa. Tutkimuksen kohteena ollut ryhmä kokoontuu toukokuun 2012 loppupuolelle saakka, joten joitain tuloksia ehditään varmasti tämänkin ryhmän kohdalla hyödyntää.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida myös sille ominaisin luotettavuuskriteerein. Kriteereinä voivat olla uskottavuus, vahvistettavuus, refleksiivisyys sekä siirrettävyys. Uskottavuudella tarkoitetaan tutkimuksen sekä sen tulosten uskottavuutta. Tutkimus on uskottava silloin, kun tutkimustulokset vastaavat tutkimukseen osallistuneiden käsityksiä tutkimuskohteesta. Tutkimuksen osallistuneiden kanssa tulisi keskustella ja pyytää heitä arvioimaan tulosten paikkansapitävyyttä. Tämän opinnäytetyön kohdalla tuloksista on tarkoitus käydä kertomassa Lajotuvalla tutkimukseen osallistuneille. Aikataulu ei antanut tämän opinnäytetyön kohdalla tutkijalle mahdollisuutta pyytää haastatelluilta palautetta tutkimustulosten kirjoittamisvaiheessa. Uskottavuutta voidaan lisätä myös keskustelemalla tutkimusprosessista ja tuloksista muiden samaa aihetta tutkivien kanssa. Muiden tutkijoiden kanssa keskustelu ei mahdollistunut opinnäytetyötä tehtäessä. Opinnäytetyöntekijä on kuitenkin verrannut tuloksiaan muihin aiemmin vastaavasta aiheesta julkaistuihin tutkimuksiin ja tulokset ovat olleet yhtenevät. (Kylmä & Juvakka 2007, 127–128.)

Tutkimuksen uskottavuutta vahvistavana tekijänä on lisäksi se, että tutkija on riittävän pitkän ajan tekemisissä tutkittavan ilmiön kanssa, jotta erilaisia näkökulmia pystytään hahmottamaan (Kylmä & Juvakka 2007, 128). Tämän opinnäytetyön kohdalla tutkimusprosessi kesti kaikkiaan puolitoista vuotta. Tutkimuksen suunnittelu alkoi syksyllä 2010. Opinnäytetyöntekijä tutustui aiheeseen perehtymällä kirjallisuutteen ja aiempiin tutkimukseen sekä tapaamalla Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piirin perhetyön koordinaattoria. Samalla tutkimuksen aihe tarkentui sekä kohderyhmäksi valikoitui Lajotuvalla syksyllä 2011 toimintansa aloittava ryhmä. Lopullinen tutkimussuunnitelma valmistui keväällä 2011. Sen jälkeen anottiin tutkimuslupa. Haastattelut suoritettiin marraskuun lopulla 2011. Tutkimusaineiston analysointiin sekä opinnäytetyön tulosten ja pohdintaosuuden kirjoitukseen kului aikaa noin viisi kuukautta. Tutkimustulosten analysointi vei aikaa arvioitua enemmän, sillä tuloksia haluttiin pohtia ja vertailla tarkemmin.

Tutkimuksen vahvistettavuudella tarkoitetaan tutkimusprosessin kirjaamista niin, että muut tutkijat voivat seurata prosessin kulkua pääpiirteittäin (Kylmä & Juvakka 2007, 129). Tämän opinnäytetyön kohdalla haastattelutilanne ja analyysin toteutus on pyritty kuvaamaan mahdollisimman selkeästi, yksityiskohtaisesti ja ymmärrettävästi. Silti on mahdollista, että muut tutkijat päätyisivät eri tulkintoihin saman aineiston pohjalta. Vahvistettavuutta olisi voitu lisätä liittämällä työhön enemmän luokitteluja kuvaavia taulukoita, joilla analyysiprosessi ja tulkintojen muodostuminen olisivat hahmottuneet paremmin.

Jotta tutkimus olisi refleksiivinen, edellyttää se tutkimuksen tekijältä tietoisuutta siitä, millainen tutkija hän on. Tutkimuksen tekijällä on suuri mahdollisuus vaikuttaa tutkimusaineistoon sekä sen prosessointiin. (Kylmä & Juvakka 2007, 129.) Opinnäytetyö oli opinnäytetyöntekijän ensimmäinen tutkimus. Tutkimusaineisto on pyritty analysoimaan sellaisenaan ilman, että tutkijan omat mielipiteet tai havainnot vaikuttaisivat siihen. Tämä tutkimus on kuitenkin opinnäytetyöntekijän tulkinta aiheesta. Joku toinen tutkija olisi voinut nostaa haastatteluaineistosta hieman erilaisia asioita esiin ja painottaa niitä toisella tapaa.

Siirrettävyydellä tarkoitetaan tutkimustulosten siirrettävyyttä muihin vastaaviin tilanteisiin. Siirrettävyyteen vaikuttavat muun muassa kuvaukset tutkimukseen osallistujista sekä tutkimusympäristöstä. (Kylmä & Juvakka 2007, 129.) Tämän tutkimuksen kohdalla haastateltiin Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnanpiirin ryhmämuotoisen perhetyön Lajotuvan – ryhmää ryhmätoiminnan käynnistyttyä. Kohdejoukko sekä tutkimustilanne on pyritty opinnäytetyössä kuvaamaan tarkoin, jolloin tulosten siirrettävyys on parantunut.

6.3 Tutkimuksen eettiset näkökohdat

Tutkimustyötä tehtäessä tulee ottaa huomioon eettiset näkökulmat tutkimuksen jokaisessa vaiheessa. Huomioitavia seikkoja ovat muun muassa haastateltavien suostumus, vapaaehtoisuus, luottamuksellisuus, yksityisyys, rehellisyys ja tutkimuksesta aiheutuvat seuraukset. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 19–20.) Tutkimuksessa tulee huomioida myös lähdekritiikki sekä oikea tapa lainata tekstiä. Lähdekritiikissä olennaisia tarkastelun kohteita ovat lähteen aitous, alkuperäisyys, puolueettomuus ja tiedon ajankohtaisuus. (Mäkinen 2006, 128–130). Tämän opinnäytetyön kohdalla lähteiksi on valittu keskeistä kirjallisuutta ja aiempia tutkimuksia, jotka opinnäytetyöntekijä on katsonut työn kannalta merkittäviksi. Tekstistä ne on erotettu lähdeviitteillä.

Tämän tutkimuksen kohdalla opinnäytetyöntekijä kävi kertomassa ryhmäläisille tulevasta haastattelusta viikkoa aiemmin. Samalla äideille jaettiin infokirje, jossa kerrottiin osallistumisen vapaaehtoisuudesta ja luottamuksellisuudesta (LIITE 1). Äidit, jotka eivät olleet paikalla, saivat infokirjeen ennen haastatteluja haastattelupäivän aamuna. Kirjeessä kerrottiin, että tutkimusaineisto käsitellään luottamuksellisesti, säilyttäen vastaajien anonymiteetti sekä lopuksi haastatteluaineisto hävitetään asianmukaisesti. Infokirjeessä kerrottiin, että haastatteluun osallistuminen on osoitus suostumuksesta vastausten käyttämiseen tämän opinnäytetyön yhteydessä. Vielä itse haastattelutilanteen alussa painotettiin haastateltaville osallistumisen vapaaehtoisuutta.

Tämä tutkimus on toteutettu luottamuksellisesti eli opinnäytetyön tekijä on noudattanut tutkittaville antamiaaan lupauksia aineiston käytöstä ja käsittelystä (Mäkinen

2006, 148). Missään tutkimuksen vaiheessa ei haastateltavilta kysytty nimi- tai muita yhteystietoja. Saadut tulokset on esitetty työssä rehellisesti niitä muuttelematta. Aineiston analyysin tueksi raportoinnissa on esitetty suoria lainauksia haastateluista. Tutkimustulokset on esitetty niin, etteivät ulkopuoliset pysty yhdistämään vastauksia kehenkään. Saatuja tuloksia käytetään vain tässä opinnäytetyössä ja opinnäytetyön valmistuttua haastattelutallenne tuhotaan nauhoittamalla sen päälle.

6.4 Kehittämisehdotukset ja jatkotutkimushaasteet

Opinnäytetyön tekeminen oli haastavaa, koska aiheesta ei ole julkaistu paljoakaan tutkimuksia. Tutkimuksia löytyy paljon erilaisista äiti-lapsiryhmistä, perheryhmistä ja vertaistukiryhmistä, muttei aivan vastaavanlaisesta ryhmämuotoisen perhetyön ryhmistä. Kirjallisuutta ryhmämuotoisesta perhetyöstä oli melko vähän saatavissa. Opinnäytetyöntekijä toivoo, että tutkimustuloksia hyödynnettäisiin jatkossa vastaavanlaisten ryhmien suunnittelussa niin Raumalla kuin muillakin paikkakunnilla.

Opinnäytetyöntekijä käy kertomassa opinnäytetyön tuloksista Lajotuvan ryhmän äideille sekä ryhmän ohjaajille kevään 2012 aikana. Näin tulokset saatetaan koko ryhmän tietoon. Tulosten pohjalta ryhmätoimintaa voidaan kehittää jo tutkimuksen kohteena olleen ryhmän kohdalla.

Jatkotutkimushaasteena voisi selvittää tutkitun ryhmän kokemuksia ryhmään osallistumisesta ja odotusten sekä toiveiden täyttymisistä ryhmätoiminnan päätyttyä. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää Mannerheimin Lastensuojeluliiton ryhmämuotoisen perhetyön ryhmän toimintaa kehitettäessä, esimerkiksi syksyllä 2012 alkavan ryhmän kohdalla. Jatkossa voitaisiin tutkia esimerkiksi seuraavan vuoden ryhmään osallistuneiden kokemuksia ryhmästä.

LÄHTEET

Armanto, A. 2007. Neuvolatyön käsikirja. Toim. Koistinen, P. Hämeenlinna. Karisto Oy.

Cacciatore, R. & Janhunen, K. 2008. Täydelliset äidit – 11 myyttiä. Teoksessa Äidin kielletyt tunteet. Toim. Janhunen, K. & Oulasmaa, M. Väestöliitto. Nykypaino Oy.

Hakulinen-Viitanen, T. & Pelkonen, M. 2012. Sähköinen lastenneuvolakäsikirja. Perheen voimavarat. Viitattu 18.4.2012. <http://www.thl.fi>

Hermanson, E. 2007. Lapsiperheen oma kirja. Terveys syntymästä kouluikään. Helsinki. DUODECIM.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2004. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki. Helsinki University Press.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki. Tammi.

Ivanoff, P., Risku, A., Kitinoja, H., Vuori, A. & Palo R. 2007. Hoidatko minua? Lapsen, nuoren ja perheen hoitotyö. 3-4. uud. p. Helsinki. WSOY.

Juusola, M. 2009. Äidin voimakirja. Keuruu. Otava.

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki. WSOY.

Kekkonen, M. 2004. Vanhemmuutta etsimässä ja tukemassa. Lapsiperheiden peruspalveluiden kehittäminen. Sosiaali- ja terveysalan tutkimuskeskus STAKES, Raportteja 281/2004. Saarijärvi. Gummerus Kirjapaino Oy.

Kylmä J. & Juvakka T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki. Edita.

Lastensuojelulaki. 2007. L 13.4.2007/417 muutoksineen.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2012. Viitattu 9.4.2012. <http://www.mll.fi>

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri. 2011. Ammatilliset perhepalvelut -esite. Viitattu 6.4.2012. <http://satakunnanpiiri.mll.fi>

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri. 2011. Viitattu 10.4.2012. <http://satakunnanpiiri.mll.fi>

Mokkila, K. 2011. Nuorten itsenäistymisprosessi. Opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 11.4.2012. <https://publications.theseus.fi>

Mäkinen, O. 2006. Tutkimusetiikan ABC. Helsinki. Tammi.

Nieminen, T. & Touronen, K. 2010. Suurenmoiseksi perheeksi, vertaistukiryhmästä tukea riittävän hyvään vanhemmuuteen. Opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu. Viitattu 11.4.2012. <https://publications.theseus.fi>

Pirttilahti, R. & Ranta, R. 2009. Lapsiperheille tarkoitettu vertaistukitoiminta vanhempien kokemana. Opinnäytetyö. LAUREA -ammattikorkeakoulu. Hyvinkää. Viitattu 11.4.2012. <https://publications.theseus.fi>

Puura, J. 2008. Eväitä arkeen: perheryhmätoiminta lapsiperheen arjen tukijana Jyväskylän Seudun Perhehankkeessa. Opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 11.4.2012. <https://publications.theseus.fi>

Rotkirch, A. & Saloheimo A. 2008. Yksin kotona? Teoksessa Äidin kielletyt tunteet. Toim. Janhunen, K. & Oulasmaa, M. Väestöliitto. Nykypaino Oy.

Rönkkö, L. & Rytönen T. 2010. Monisäikeinen perhetyö. Helsinki. WSOY pro Oy.

Satakunnan ammattikorkeakoulu. 2009. Viitattu 3.3.2012. <http://www.samk.fi>

Sinkkonen, J. 2008. Mitä lapsi tarvitsee hyvään kasvuun. Juva. WSOY.

Tammilehto, T. 2009. ”Arki sujuu hyvin”. Porilaisten lapsiperheiden kokemuksia sosiaalisesta hyvinvoinnistaan. Opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 8.4.2012. <https://publications.theseus.fi>

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. 2012 Viitattu 19.4.2012. <http://www.thl.fi>

Tiilikka, L., Kankkonen, M. & Suutarla A. 2006. Pieni parisuhdekoulu. Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Viitattu 11.4.2012. www.mll.fi

Varhaista tukea lapsiperheille. Kokemuksia lapsiperhe-projektin perhetyöstä 2000. Toim. Häggman-Laitila, A., Ruskomaa, L. & Euramaa, K.-I. Helsinki. Mannerheimin Lastensuojeluliitto & Raha-automaattiyhdistys.

Vilkka H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki. Tammi.

LIITE 1

Satakunnan Ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala Rauma

Hyvä ryhmämuotoisen perhetyön ryhmään osallistunut äiti!

Opiskelen Satakunnan ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalan Rauman toimipisteessä terveydenhoitajaksi. Ammattiin valmistuminen edellyttää, että teen opinnäytetyön. Tutkimusaineiston kerääminen haastattelun muodossa on osa sitä. Opinnäytetyöni tarkoituksena on kartoittaa Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Satakunnan piirin ja Rauman kaupungin yhteistyössä Rauman Lajotuvalla järjestämän ryhmämuotoisen perhetyön syksyllä toimintansa aloittaneen ryhmän äitien odotuksia ja toiveita ryhmätoiminnasta. Tavoitteena on tukea MLL:n Satakunnan piiriä kehittämään ryhmämuotoista perhetyön toimintaansa vastaamaan äitien odotuksiin ja toiveisiin. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää suunniteltaessa, toteutettaessa ja kehitettäessä ryhmämuotoista perhetyötä. Tämän tutkimuksen avulla saatavaa tietoa voidaan hyödyntää jo tutkimuksen kohteena olevan ryhmän toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Opinnäytetyöni aineisto kerätään oheisella haastattelurungolla ryhmähaastatteluna. Tutkimuslupa on asianmukaisesti anottu Mannerheimin Lastensuojeluliiton toiminnan johtajalta sekä Rauman kaupungin edustajalta. Haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista ja osallistujien henkilöllisyys ei missään vaiheessa tule ilmi. Haastatteluun osallistuminen on osoitus suostumuksesta vastausten käyttämisestä tämän opinnäytetyön yhteydessä. Haastattelutallenne käsitellään luottamuksellisesti ja saatuja tietoja käytetään vain tämän tutkimuksen tekemiseen. Haastattelutallenne hävitetään työn valmistuttua.

Toivon sinun osallistuvan ryhmähaastattelutilanteeseen torstaina 24.11.2011 klo. 9 alkaen Lajotuvalla. Jos sinulla on tutkimukseen tai tutkimustuloksiin liittyviä kysymyksiä, vastaan niihin mielelläni. Kiitos etukäteen vaivannäöstäsi! ☺

Linda Keränen
Terveydenhoitajaopiskelija, AMK
Sähköposti: linda.keranen@student.samk.fi
Puh. XXX

1. Ryhmään osallistuminen

- a. Miten sait tiedon tästä ryhmästä / ryhmämuotoisesta perhetyöstä?
- b. Mikä sai sinut osallistumaan ja lähtemään mukaan ryhmään?
- c. Miltä sinusta on tuntunut aloittaa ryhmässä?
- d. Mitä odotuksia sinulla oli ryhmästä ennen toiminnan alkua?

2. Odotukset ryhmää ja ryhmän toimintaa kohtaan

- a. Mitä odotuksia sinulla on tällä hetkellä ryhmän suhteen?
- b. Millaisia muutoksia haluaisit ryhmän kokoon?
- c. Millaisia muutoksia haluaisit ryhmän tapaamiskertojen määrään tai keston?
- d. Mikä toiminnassa / ryhmässä on sellaista, että tahdot jatkaa mukana?
- e. Minkälaista tukea / ohjausta odotat saavasi ohjaajilta?

3. Odotukset ja toiveet ryhmätoiminnasta

- a. Mistä asioista toivoisit ryhmässä keskusteltavan yksilö- tai ryhmäkeskusteluissa?
- b. Mitä toiveita sinulla on alustuksiin liittyen?
- c. Mitä asioita toivoisit ryhmässä harjoiteltavan yhdessä?
(esim. käytännöntaidot, kodinhoito)
- d. Mitä lasten terveyteen ja hoitoon liittyviä asioita toivoisit ryhmässä käsiteltävän? (esim. ruoka, lapsen nukkuminen)
- e. Mitä asioita toivoisit ryhmässä käsiteltävän liittyen lapsen huomioon-tiin?
- f. Millaisia perheen talouteen liittyviä asioita toivoisit ryhmässä käsitel-tävän?
- g. Mihin asioihin toivot saavasi tukea muilta vanhemmilta?
- h. Miten ryhmä auttaa sinua arjessa jaksamisessa?
- i. Miten ryhmätoiminta voi ehkäistä äidin masennusta?
- j. Miten ryhmä tukee äitiyttä?
- k. Miten ryhmä tukee parisuhdetta?
- l. Miten ryhmä tukee perheen hyvinvointia?
- m. Miten odotat ryhmän tukevan sosiaalisten suhteiden ylläpitoa ja muo-dostamista?
- n. Mihin muihin asioihin kaipaisit ryhmän tukea?

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU
SATAKUNTA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OP07A

SAMK / Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

Opinnäytetyön tekijä: Linda Keränen	Opiskelijanumero: 0801603	Aloitusrhmä: HT08RTE
Koulutusohjelma: Hoitotyön koulutusohjelma, terveydenhoitotyön suuntautumisvaihtoehto		
Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Elina Lahtinen, elina.lahtinen@samk.fi, 044 7103557, Steniuksenkatu 8 26100 Rauma		
Toimeksiantaja, yhteyshenkilön nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Nina Alsela, nina.alsela@mll.fi, 050 351 9191, Antinkatu 8 28100 Pori		
Opinnäytetyön nimi: MLL:n Satakunnan piiri: Äitien odotukset ryhmämuotoisesta perhetyöstä		
Työn etenemisaikataulu: Haastattelut suoritetaan lokakuussa, työ valmistuu tammikuussa 2012. Tarkempi selvitys on sopimuksen liitteenä olevassa hyväksytyssä tutkimus-/projektsuunnitelmassa.		
<p>Vakuutukset. Jos opinnäytetyö tehdään kokonaan tai osittain työsuhteessa palkkaa vastaan, niin toimeksiantajan on laadittava asianmukainen kirjallinen työsuopimus. Työnantaja huolehtii lainmukaisista vakuutuksista, sillä ammattikorkeakoulun vakuutukset eivät kata työsuhteessa tehtävän opinnäytetyön tekijää.</p> <p>Opinnäytetyön kustannukset ja niiden korvaaminen. Opinnäytetyöstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten (ml. Aineiston hankinta, raaka-aineet, matkat, työkorvaus jne.) korvaamisesta sopivat toimeksiantaja ja opiskelija keskenään. Pääsääntöisesti Satakunnan ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen opinnäytetyön kustannusten korvaamisesta.</p> <p>Oikeudet opinnäytetyön tuloksiin. Toimeksiantaja saa käyttöoikeuden opinnäytetyön tuloksiin ja niiden kaupalliseen hyödyntämiseen. Opinnäytetyön tekijä on velvollinen raportoimaan opinnäytetyön tulokset toimeksiantajalle.</p> <p>Immateriaalioikeudet. Tekijänoikeus ja muut immateriaalioikeudet opinnäytetyöhön kuuluvat opinnäytetyön tekijälle. Opinnäytetyön tekijä ja toimeksiantaja sopivat erikseen, missä laajuudessa tekijänoikeus tai muut immateriaalioikeudet siirtyvät toimeksiantajalle.</p> <p>Opinnäytetyön ohjaus ja vastuu. Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Ammattikorkeakoulu vastaa työn ohjauksesta, seurannasta ja työn riittävästä laatuudesta. Ammattikorkeakoulu ei ole taloudellisesti vastuussa työn tuloksista tai aikataulusta. Opinnäytetyön tekijä ei vastaa toimeksiantajalle vahingosta, joka toimeksiantajalle syntyy opinnäytetyön viivästyisestä, ellei erikseen toisin sovita. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta. Opiskelija sitoutuu palauttamaan toimeksiantajalle työn aikana saamansa luottamuksellisen aineiston, kun opinnäytetyö on valmistunut, tai kun osapuolet yhdessä toteavat, että yhteistyöedellytyksiä opinnäytetyön loppuun saattamiseksi ei ole.</p> <p>Tulosten julkistaminen ja luottamuksellisuus. Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan julkinen. Mikäli opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muuta julkisuuslaissa salassa pidettäväksi määrättyjä tietoja, on opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyö tai sen osia voidaan julkaista myös internetissä sopimalla niistä erikseen. Opinnäytetyön osapuolet (opiskelija, toimeksiantaja ja opettaja) sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättäytymään käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisemia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa.</p> <p>Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla osapuolten kesken. Mikäli asiasta ei päästä sopimukseen, erimielisyydet ratkaistaan Satakunnan käräjäoikeudessa.</p> <p>Tätä sopimusta on laadittu kappaletta, yksi kullekin osapuolelle.</p> <p>Satakunnan ammattikorkeakoululla on oikeus käyttää yhteistyöhanketta referenssinä ammattikorkeakoulun työelämäyhteyksistä, mukaan lukien SAMKin yhteistyötietokanta, johon voi tehdä hakuja internetissä. Opinnäytetyöstä näkyvät otsikko, organisaatio ja organisaation yhteyshenkilö. Hanketta voidaan lisäksi hyödyntää ammatillisen korkeakoulutuksen tavoitteita edistävistä esim. opetusmateriaalina tai -metodina edellyttäen, ettei hankkeeseen sisältyneiden tietojen luottamuksellisuutta vaaranneta.</p>		
Päiväys: 4.10.2011		
Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus, nimi ja nimen selvitys: TIINA KUOPPA TOIMEKSANTAJAN JOHTAJA	Koulutusjohtajan/Toimintajohtajan allekirjoitus ja nimen selvitys: TIINA PENNANEN	
Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus:		

Sisältövastaava: Anne Sankari

Tarkistettu viimeksi: 22.11.2010

RAUMAN KAUPUNKI
Sosiaali- ja terveysvirasto
Sosiaali- ja terveysjohtaja

PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJA
14.10.2011

76/2011

Muut asiat

OPINNÄYTETYÖ-/TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

Tutkimuslupa myönnetään seuraavin ehdoin:

- tutkija sitoutuu tietojen käsittelyssä ja suojaamisessa noudattamaan henkilötietolain määräyksiä
- tutkimuksessa mahdollisesti syntyvät yksittäisten henkilöiden tietoja koskevat tutkimusrekisterit hävitetään tai arkistoidaan henkilötietolaissa edellytetyllä tavalla
- tutkimusraportista ei ole yksilöitävissä tutkimuksen piiriin tai otantaan kuulunutta henkilöä
- mahdollisesti tarvittaessa suostumusasiakirjassa tulee ilmetä ao henkilön lupa käyttää häntä koskevia tietoja, tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuus ja henkilöiden mahdollisuus keskeyttää osallistuminen tutkimukseen heti niin halutessa.

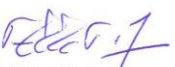
Opinnäytetyö/tutkimus: Äitien odotukset ryhmämuotoisesta perhetyöstä

Hakija: Linda Keränen

Päätös Hyväksyn tutkimuslupa-anomuksen.

Liitteet Hakemus

Päätöksen
allekirjoitus

Pekka T. Jaatinen
Sosiaali- ja terveysjohtaja

Pöytäkirja nähtävillä 19.10.2011

Tiedoksi Hakija, yhteyshenkilö, Mannerheimin lastensuojeluliitto/Nina Alsela

Tiedoksianto
asianosaiselle

Tämä päätös on
[x] lähetetty tiedoksi mainituille

Tämä päätös on
[] annettu tiedoksi mainituille

Päiväys 14.10.2011

Tiedoksiantaja

Marja Laasonen

Otto-oikeus

Päätös voidaan panna täytäntöön, ellei siihen käytetä kuntalain mukaista otto-oikeutta.

Oikaisuvaatimus-
ohjeet

Oikaisuvaatimusviranomaisen
Sosiaali- ja terveyslautakunta
PL 283
26101 Rauma